

Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdin.
mand (József Rómer-ut) 2.
Telefon: 151. Sürgősním:
Közlöny. Arad :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ARA 5 LEJ

Előfizetési árak: évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej.
több. :: Ezves szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. (Bucurestiben 50 bar. felár)
Hirdetések tartja szerint ::

XLVI. évfolyam, 152. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Cütörtök, 1931. július hó 9

Románia és a Hoover-terv

A Hoover-javaslat első és legfontosabb része Európa pénzügyeinek rendezése volt. A legégetőbb kérdés, amely Németország szanálására vonatkozott, elintézését nyert, most azonban sorra kell, hogy kerüljenek a többi európai eladósodott államok is. Ezek közé tartozik — sajnos — Románia is, amely rendkívül súlyos feltételű adósságokat vállalt magára, különösen az utóbbi időben.

A második stabilizációs kölcsön feltételei nagyon is ismertek. Tudjuk jól, hogy a kölcsönt hét és fél százalékos kamattal mellett, körülbelül nyolcvanhatos árfolyamon kötötték meg, s ehhez hozzávesszük még a közvetítő részére fizetett jutalékokat, úgy lehet mondani, hogy ezért a kölcsönért Románia kilenc százalékos kamatot fizet.

Miként a többi eladósodott államokra, úgy Romániára is előnyt jelent a most már életbe lépett Hoover-javaslat. A csehszlovák pénzügyminisztérium hivatalos közleménye most látott napvilágot, amely szerint a Hoover-terv nyomán Csehszlovákia évi kétszázharminchárom millió cseh koronát takarít meg, ami körülbelül egy milliárd lejnek felel meg. Ezt a megtakarított összeget Csehszlovákia az adóterhek csökkentésére fordítja.

Az Aradi Közlöny a közelmúltban közölt kimutatást, amelyből megállapítható, hogy a Hoover-javaslat elfogadása esetén Románia ötszázmillió—egymilliárd lej közötti összeget takarít meg a moratórium évében. A pénzügyminisztériumnak kellene tehát most hivatalos jelentés formájában közölni az ország népével, mennyi megtakarítást ér el Románia.

Mert égető kérdések itt is vannak. Éppen úgy, mint Németországban, amelyeket a lehető legsürgősebben kellene megoldani. A Hoover-javaslat most ezeket mind lehetővé teszi, mint ahogyan lehetővé tette Németországnak is. Romániának elsősorban a rendkívül nyomasztó és terhes kölcsönöktől kell megszabadulni, mert az első stabilizációs kölcsön, melyet 1929-ben kötöttek, nemcsak anyagi szempontból, hanem az állam presztízsének szempontjából is súlyos feltételek mellett jött létre. Elsőrendű feladat a jelenleg tíz-tizenkét százalékos mezőgazdasági kölcsönöknek alacsonyabb kamattal való konvertálása. Azután pedig a különböző beruházási programok keresztülvitele, mint az utépítés, az egyes városok építkezése, amelyek mind hivatva vannak a nyomasztó munkanélküliséget megszüntetni.

Romániának mindenben követni kell Németország példáját. Jelentkezni kell a pénzügyi nagyhatalmasságok zöld asztalánál. Elő kell adni a legfájdalmasabb kérdéseket éppen úgy, mint ahogyan azt Németország tette. Mert a Hoover-javaslat egész Európa segítségét célozza, Európa legtöbb állama valóban rá is van utalva erre a segítségre. Romániától függ tehát, hogy ezt a segítséget a maga számára is késedelem nélkül igénybe vegye, különösen most, amikor a költségvetés átdolgozását kezdte meg a pénzügyminisztérium, s amikor megint kísért a tisztviselői fizetésredukció.

Segítségére kell sietni Romániának is, hogy minél hamarabb megoldásra kerüljenek a legégetőbb és legsúlyosabb kérdések, hogy egyensúlyba lehessen hozni a költségvetést, a tisztviselői fizetések megnyirbálása és az adók felemelése nélkül.

A Hoover-féle javaslatnak ez az előnye Romániára nézve és ezt hamarosan ki is kell az ország javára aknázni. A megtakarított összeg hovaforrására Romániában még több alkalom kínálkozik, mint egybeült és követni kell Csehszlovákia példáját is, amely polgárai segítségére siet és számukra biztosítja azt az előnyt, amelyet a Hoover-tervből maga az ország kapott.

Megszavazták a költségvetést

Törvényjavaslat a tisztviselői vagyonok ellenőrzéséről — Pénzügyi okokból zárták be az iskolákat — Tiltakozás a jugoszláviai kisajátítások ügyében

„A restauráció körüli viták politikai licitációk”

Bucurestiből jelentik: A Kamara ma délutáni ülésén Radu Dobrescu liberális képviselő az iskolák tömeges bezárása ellen panaszkodott. Csodálkozik azon, hogy a kormány ilyesmire képes. Iorga miniszterelnök sértve érzi magát, hogy a kultúra elleniségének tartják és kijelenti, hogy pénzügyi okokból kénytelen volt több iskola megszüntetését elrendelni. Radu Dobrescu ezután azonnal vádolja Iorgát, hogy tulságosan jóindulati a kisebbségek iránt.

Ezután Argetoianu szólt fel. Szerinte a költségvetésnek két oldala van: egy technikai és egy politikai. Technikai szempontokból redukálni kell a költségvetést az állami teherbíró képességével arányosan, de politikai szempontból sokszor más dolgokra is tekintettel kell lenni. Beszéde végén felszólította a pártokat, hogy közös erővel dolgozzanak az ország pénzügyi helyzetének megszüldítésén, majd kérte a költségvetés megszavazását.

Goga Octavian a lelkészek fizetésének csökkentéséről beszél és kijelenti, hogy azt a 125 millió lejt, amit a levonások kitesznek, más oldalon is megtakaríthatja az állam. Mosu lelkész tiltakozása után, a Kamara nagy többséggel megszavazta a költségvetési javaslatot.

Bucurestiből jelentik: Nemrégiben a Kamara színe előtt nagy vihart provokált a tisztviselői vagyonok ellenőrzése gondolatának fölvetése. Ebből eredően, parlamenti iniciatívából Mihalache volt belügyminiszter ma törvényjavaslatot terjesztett elő a volt miniszterek és az állami magasabb funkcionáriusok vagyonának ellenőrzéséről és becsületek megvédéséről. A törvényjavaslatot valamennyi nemzeti-parasztpárti képviselő aláírta. Mihalache egyébként kifejtette, hogy a törvényjavaslatot már csak azért is be kellett nyújtania, mert a nemzeti-parasztpárt politikai ellenfelei nem vetették meg velük szemben a rágalom fegyverét sem. A párt egyes vezető tagjai ellen letartóztatási végzést adtak ki, formálisan üldözték őket, tisztázni kell tehát a multból eredő állapotokat. Az ellenzék és a liberálisok egy része a törvényjavaslatra megszavazta a sürgősséget. Azután pedig Hamangiu igazságügyminiszter szólt fel, aki helyeselte a törvényjavaslat benyújtását, de egyszersmint kijelentette, hogy az ősszel ő is egy részletesebb és hasonló célzatu javaslatot kíván a Ház elé terjesztetni és ezért helyesebbnek véli, ha nem tárgyalják Mihalache indítványát. Az elnök felvilágosította az igazságügyminisztert, hogy a sürgősség megszavazása miatt, a javaslat tárgyalásának elhalasztását már nem lehet megcsinálni és ezért azt a Legfelsőbb Törvényelőkészítő Bizottsághoz utalták.

Bucurestiből jelentik: Manoiilescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter ma nyilatkozott az Adeverulnak Duca, Goga, Averescu és Vaida ama politikai vitájáról, amelyet a restauráció kérdésében folytatnak. — Én, aki egyedül hivatott személy lennék a beszédre, még mindig hallgatom, — jelentette ki — és nemcsak azért, mert nem tartom fontos érdemnek a körülötte vállalt szerepemet, hanem azért sem, mert meg kell szünnie a politikai licitációnak a korona színe előtt. Itt csak az ország érdekében kifejtett munkának szabad jelentkeznie.

Bucurestiből jelentik: A szenátus ülésén Muth Gáspár sváb szenátor bejelentette, hogy a bánági határ mentén több román állampolgártól a jugoszlávok kisajátították birtokaikat. Ez az eljárás ellenkezik a trianoni békeszerződés 248-ik szakaszával és a két ország között fennálló konvencióval is. Iorga megjegyzi, hogy a kormány intervencián fog, mire az ülés végét ért.

Felülvizsgálják az összes háborús tartozásokat

Amerika a Young-tervezet revízióját is tervbe vette — Részleteiben is megtárgyalják a Hoover-tervet — Németország még nem válaszolt a meghívásra — Magyarország nem kapott hivatalos értesítést a javaslatról

Középeurópában bomladozik a francia antantrendszer

Londonból jelentik: A Daily Express ma szenzációs washingtoni táviratot közöl, amely szerint Hoover elnök általános revízió alá kívánja venni az összes háborús tartozásokat és a jóvátétel fejében fizetendő összegeket. Ez a revízió, a jövő évben történne meg, abban az esetben, ha a Hoover-terv nem váltaná be a hozzá fűzött reményeket és ekkor Amerika alapos tanulmány tárgyává tenné a nemzetközi háborús jóvátételi tartozásokat. A Daily Express távirata hangsúlyozza, hogy értesülése feltétlenül megbízható helyről származik.

Ezt a híradást, mint arról lapunk mai számában beszámoltunk, Castle államtitkár kijelentése is megerősítette. Ezzel szemben egy washingtoni jelentés arról számol be, hogy hivatalos helyen nem tartják nagyfontosságúnak

Castle nyilatkozatát és azt állítják, hogy a háborús adósságok revízióját maga Hoover is ellenőrzi. Curtis alelnök szerint az amerikai nép nyolcvan százaléka ellenzi a háborús adósságok revízióját és a kongresszus is ilyen álláspontot foglal el.

A Young-tervezet revíziója

Londonból jelentik: Az angol kormány ma állította ki azokat a meghívókat, amelyeket a Hoover-terv részleteinek megbeszélésére összehívandó államok képviselői kapnak meg. Az elvben elfogadott Hoover-javaslatot ugyanis most részleteiben is megtárgyalják. A tárgyalások két irányúak lesznek. Először is a szakértők veszik bonckés alá a javaslatot, majd politikailag az egyes országok pénzügyminiszterei vizsgálják felül és megállapítják, hogy a

tervezet szerint nincsenek-e ellentmondások a terv és az illető országok külpolitikai orientálódása között. Washington is hozzájárult a Hoover-javaslat tüzetes és részletes megbeszéléséhez. Az amerikai közvélemény most azt akarja, hogy a Hoover-javaslat perfektudása után a Young-tervezet revízióját is vigye Amerika keresztül. Hurley, a híres amerikai közigazdász most olyan terven dolgozik, amely lehetségessé teszi az eladósodott államoknak, hogy adósságaik felét harminc éven keresztül elengedhessék, azaz, hogy a hitelező országok harminc évi türelmi időt adjanak, amely után adóssainak kötelezettségét 50 százalékkal csökkentik, de a terv előfeltétele az, hogy az egyes országok hadügyi költségvetése is 50 százalékra redukáltassék 20 éven keresztül.

Londonból jelentik: A lapok híradása szerint a francia és amerikai kormány elfogadta Anglia londoni meghívását és úgy döntött, hogy a Hoover-konferenciára, amelyen a még nyitva maradt kérdéseket intézik el, képviselőket delegál. A konferenciára, mint ismert, Németországot is meghívták, azonban a német kormány a meghívásra még eddig nem adott választ.

Magyarország és a Hoover-terv

Budapestről jelentik: Tegnap az angol ambasádban Dalton külügyi államtitkár egy interpellációra válaszolva felsorolta azokat az államokat, amelyek elfogadták ezideig a Hoover-tervet. Dalton kijelentése szerint Magyarország még nem válaszolt a Hoover-ajánlatra.

Az Est jól informált helyről nyert értesülés szerint közli, hogy Magyarország a Hoover-terv ügyében várakozó álláspontot foglal el, mivel hivatalos értesítést még nem kapott arról. Illetékes helyen kijelentették, hogy a Hoover-tervet Magyarország örömmel fogadja, de azzal kapcsolatban csak akkor fejtheti ki álláspontját, ha a német moratórium ügye már tisztázást nyert.

Londonból jelentik: Harrison Brown, az amerikai háboruellenes bizottság londoni képviselője a Contemporary Review-ben cikket ír, amelyben kifejti, hogy a locarno-i békekalkulátum nem lehet kihasználni Franciaország magatartása miatt, amely egyre növeli hadseregét és szigorúan ragaszkodik a békeszerződés katonai záradékainak betartásához. Amikor a német-osztrák vámunió-terv napvilágra került,

Jugoszlávia és Románia az új megoldás felé hajolt és csak Csehszlovákia maradt továbbra is hű a francia politikához. Ez azt jelenti, hogy Közép Európában bomlaldozik a francia-antant-rendszer. A francia nép ugylátszik, még mindig

STINNES egymilliárd lejes jogosulatlan haszna a bucaresti-i Semmitőszék előtt

Egy orosz származású besszarábiai mérnök kétségbeesett hajszája az igazáért — Egy fontos találmány története — Per a belügyminiszter és a Semmitőszék ellen — Szomorú finálé

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i Semmitőszék előtt ma fejeződött be Wildermann besszarábiai vegyész-mérnök egy milliárd lejes kártérítési pere, melyet még a háború befejezése után indított Stinnes, a német iparfejedelem ellen. Wildermann a háború előtt orosz állampolgár volt, a besszarábiai Kisenev legioőbb nevű vegyész-mérnöke. Alig néhány nappal a világháború kitörése előtt egy kémiai találmányát felajánlotta a német Stinnes korcsernek, de hogy mi történt a találmányával, azt már nem tudhatta meg, mert közben kitört a világháború.

A nagy világegyezés után Wildermann — aki Besszarábia átcsatolása következtében román állampolgárrá lett — Berlinbe utazott, hogy érdeklődjön találmánya sorsáról. Stinnes ridegen elutasította a besszarábiai mérnököt.

— Ön orosz állampolgár — mondta a német szénbáró — Németország még máig sem állította helyre a normális békeállapotokat. Oroszországgal szemben és így a találmányáért semmiféle kártérítéssel nem tartozom Önnek.

A besszarábiai mérnök időközben megtudta, hogy Stinnes az értékes kémiai találmányt alig pár nappal a világháború kitörése után tovább adta a londoni Pulp cégnek s a háború után, mikor a céggel megejtették a lezárolást, közel egy milliárd lejt inkasszált a Stinnes koncern az angol kémiai gyártót. Ez az egymilliárd lejt, lezárolva a Stinnesnek járó közvetítési díjat, jogosan a besszarábiai mérnököt illette volna meg. Wildermann, amikor látta, hogy Stinnes ki akarja forgatni a milliárdos vagyonból és még csak az egyezkedési tárgyalásokat sem hajlandó felvenni vele — a párisi döntőbíró-
hoz fordult. Ez a nemzetközi bíróság volt hivatala a békeszerződések szerint a német és román állampolgárok között felmerült vitás kérdések elintézésére.

hisz Briand frázisainak és külügyminiszterét a béke bástyájának tartja. Azonban Briand-t elcsalása épp akkor hagyta cserben, amikor arra a legnagyobb szüksége lett volna, s amikor a népszerűsége tetőpontján állott.

A pert a döntőbírószágon az összes jogszakértők véleménye szerint Wildermannnak meg kellett volna nyernie. — Azonban Stinnesék ravasz fegyverrel éltek. Az iparbáró jogi képviselője bejelentette, hogy a párisi döntőbírószágon nem illetékes a per tárgyalására, mivel — Wildermann nem román állampolgár, hanem pedig ez a nemzetközi bíróság csakis a román és német állampolgárok között felmerült vitás ügyekben hozhat ítéletet.

Wildermann a bíróság előtt fölényes gestussal mutatta be a bucaresti-i belügyminisztérium által kiállított állampolgársági bizonyítványát — de elképzelhető a meglepetése, amikor Stinnes ügyvédje egy későbbi dátummal ugyan csak a bucaresti-i belügyminisztérium által kiállított bizonyítványt mutatott fel, mely szerint Wildermann nem román állampolgár és az előzőleg számára kiállított állampolgársági bizonyítványt a román belügyminisztérium megsemmisítette. Wildermann kétségbeesetten rohant vissza Romániába. A tábla előtt pert indított a belügyminiszter ellen, de elutasították. Újabb pert indított, mely felett végül is a Legfelsőbb Semmitőszék ítelt és — pervesztésnek ítélte a besszarábiai mérnököt.

Wildermann még egyszer megpróbálta megnyerni az elvesztett egy milliárd lejt. A Legfelsőbb Semmitőszék harmadik szekciója előtt pert indított maga a Semmitőszék ellen. A legfelsőbb bíróság azonban nyertesnek ítélte önmagát a perben s ezzel véglegesen lezárta a legutolsó Stinnes-per aktáit.

Atalanta

Irta: GEORGES POURCEL.

Prosper Fringal a sietéstől lihegve lépett a tanári szobába. Kalapját és botját még le se tette s már megindult a kollégák tréfás kérdésözöne:

— Na Prosper, megint az Atalantáddal utaztál?

— Bevallottad-e végre a szerelmedet?

— Érdemesített-e legalább egy pillanatra?

— Hiába fecseleled az idődet Prosper!... a repülőstízzel nem mérközhetsz!

— Okosabb volna lemondani, szegény öregem!

Prosper minden kérdésre hűségesen felelt. Igen, ma is egy metróban jött Atalantával. A szerelmét nem vallhatta be, mert Atalanta a repülőstízzel beszélgetve észre se vette a jelenlétét. Reménytelenül szereti, de mégsem fog lemondani. Atalanta tulságosan szép! Oly tökéletesen, klasszikusan szép, mint a mitológiai tünemény, akiről a rajongó Prosper elnevezte. Nem is látja másként lelki szemei előtt, mint a klasszikus szobrokat megillető márvány talapzaton, egy szépségért rajongó lélek megihletett feltekintésével. S a hangja ellágyultan megremeget, mikor e szót kiejti: „Atalanta!”

Minden reggel a szokott időben meglesi és minden reggel ugyanabba a metróba ül be, amelybe Atalanta felszáll repülőstízzel kísérelve. Atalanta ugyanis ugyanennek az iskolaépületnek a tulsó szárnyában a kislányokat avatja be az írás-olvasás titkaiba. Az első elemistákat. Az iskolától elég messze, de ugyanebben az irányban van a repülőstízzel gyakorlótere. Innen a szép tanítónő s a repülőstízzel mindennapi találkozása. S a találkozás eredménye,

hogy a gyönyörű Atalanta a hűségesen nyomában baktató szürke kis tanítót. Prosper Fringal-t egy tekintetere se méltatja.

De a sors Prosper Fringal számára nagy örömet tartogatott. Egy friss, ragyogó, tavaszi reggelen szakadt rá a nemvárt boldogság. Egész éjjel esett, az uttest a járda merő víz volt s a járda mellett árkokban a felgyülemlett víz terjedelmes pocsolyákban terjengett.

Atalanta szokott könnyű, rugalmas lépéseivel haladt a fess repülőstízzel mellett, semmit se nézve, semmit se látva, mint ahogy egy olimposzi istennő lebeghet a felhők hátán... Mig egyszerre, magassarku cipőivel meg nem csuszott egy narancshéjon és két karját kitérve, kis sikoltással végig nem terült egy terjedelmes pocsolyában. A mögöttük baktató Prosper egy szemvillanás alatt ott termett, felsegítette és aggódva dadogta:

— Csak a ruhája, kisasszony... semmi!... Hogyan?... a térdén megsebesült?... rettenetes!

— Borzalmas lehetek... Ugy-e? — fakadtak fel az első szavak a kis piros szájról.

Hangos nevetés a válasz... ugyan ki nevethet ilyen kíméletlenül e rossz pillanatban?... Ki más, mint a fess repülőstízzel, aki nyugodtan türt, hogy Prosper segítse fel a szép tanítónőt. Bizonyára nem akarta bemocskolni a tiszta, vajsárga kezét.

— Borzalmas?... nem, csak nevetséges!... olyan, mint egy sárszobor!... de, bocsánat... sietnem kell, másként elkések! A megmentője gondjaira hagvom!

Ez utolsó kijelentés érezhetően gunyosan hangzott. Az iskolába bevonulás nem a legépületesebb látvány volt. A kislányok vihogva bujtak össze.

— Jó... nézzétek... a tanítónénit az elsőből... csupa sár! Hihh!

Prosper hősiesen kitarolt mellette. Bevezette a portásfülkébe, ahol a portásné veszi gondjaiba a sebesültet. A szép leány hálásan nyújtja kezét a távozó Prospernek:

— Soha, sohase fogom elfelejteni a kedvességét...

Prosper pirulva csókolja meg az elébe nyújtott, sártól fröcskölt kezecskét s odaát a tanári szobában lázas boldogsággal ujságotlalta el kalandját.

Prosper boldogsága egy teljes hétig tartott. Egy hétig hihette, hogy Atalanta az Olimpuszról leszállt, az egyetlen, szerelmes belé. Mindennap megvárta a metróállomásnál. Atalanta türt, hogy mellette üljön és elkísérje az iskola kapujáig. A burkolt vallomásokat mosolyogva, türelmesen meghallgatta... Egy napon aztán a bársonyos sötét szemek álmodozóan a távolba meredtek, majd egyik reggelen határozott irányba, a repülőstízzel gyakorlótere felé tekintettek... S a kis piros szája alig hallhatóan felsóhajtott. Egy hét alatt a térdseb begyógyult. Atalanta megint könnyedén libeggett, mint egy olimposzi istennő a felhők hátán...

Nyolcadik napon Prosper sápadtan, szomorúan állított be a tanári szobába.

— No, mi baj Prosper?... Atalantád megint elesett?

— Nem... még nem! — felelte Prosper egyszerűen. — de állandóan örködöm mögötte, hogy adott pillanatban helyben legyenek.

Szegény jámbor Prosper, várta a jószerecséjét!... egy újabb narancshéjat az imádkozott lábcskákat alatt. Jól tette!... minden jó szamaritánus elnyeri egy napon méltó jutalmát. Ha előbb nem, mikor a fess repülőstízzel ráun a szép Atalantára! A repülőstízzel nem kitarolt s ha Prosper akkor is helyben lesz, ki tudhatja...

Két helyet biztosítottak Arad magyarságának az új interimár bizottságban

Kisebbségi változásokat eszközölnek még a lista összeállításánál — Arad iparossága is helyet kap az bizottságban —

Néhány napon belül megérkezik a hivatalos értesítés Aradra

Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár az interimár bizottság új elnök-jelöltje

Mai számunkban bucuresti-i híradás alapján részletesen beszámoltunk az új aradi interimár-bizottság kinevezéséről, amely élénk feltűnést keltett. Az összes érdekeltek az Aradi Közlöny útján tudták meg a belügyminisztérium fontos döntésének megtörténtét. A kinevezés, amint azt már mai számunkban is megírtuk, csak akkor lesz hivatalosan is közzételve, amikor a hétfőn megszavazott közigazgatási törvény alapján a mostani tanácsot feloszlatták. A városi tanács már minden percben várja Catana Aurel dr. közigazgatási vezérfelügyelőt, aki a hivatalos jegyzőkönyvet készíti el a városi tanács feloszlátásáról. A vezérfelügyelő azonban még nem érkezett meg Aradra, ami annak tudható be, hogy a hétfőn megszavazott új közigazgatási törvény még nem jelent meg a Monitorul Oficialban és addig törvényellenes volna minden intézkedés. Mindenesetre megnyugvással veszi tudomásul Aradváros polgársága, hogy a régi tanácsot nem az ellenük emelt vádak alapján oszlatták fel, mert hiszen ezeknek a vádaknak semmi alapjuk sem volt és a lefolytatott többrendbeli pénzügyi és közigazgatási vizsgálat egyetlen vádat sem bizonyított be, hanem az új közigazgatási törvény képez alapot a távozásra, ahogy távozni fog minden tanács az egész ország területén.

Két magyar tag

A tegnap leközölt interimár-bizottsági lista már véglegesnek tekinthető, mert azt elvben a belügyminisztérium el is fogadta és parafálta, azonban az a két-három napos intervallum, amely az interimár-bizottság kinevezése és annak hivatalos közzététele között eltelik, hozhat kisebb változásokat. Azonban már ma megerősítették mértékadó körök azt, hogy a két magyar helyre kinevezett tag, báró Andrányi Lajos és Domán Sándor, a két liberális tag: Ursu János dr. és Pausesti Miklós és a nemzeti-parasztpárt részéről Veliciu Emil dr. ügyvéd helye biztosítva van. Azonkívül minden kétséget kizáróan biztosítva van Moldovan Silvius dr. helye is, mint az Averescu-párt tagja. Érdekes változásokról beszélnek azonban az elnök személyével kapcsolatban. Ugyanis olyan információkat kaptunk, hogy a végleges listában utólagos intervenciók következtében Pacuraru Brutus kereskedelmi és iparkamarai főtitkárt delegálják az elnöki tisztségre, míg Radu Cornel dr. Pacuraru Brutus tagsági helyét foglalná el. Ez a kombináció új, de Aradváros polgársága megnyugvással veszi, hiszen Pacuraru Brutus személye akármelyik politikai árnyalatú aradi polgár előtt kedvelt, mert a főtitkár is pártönkivüli, akárcsak Radu Cornel dr.

Ma különben alkalmunk volt beszélgetést folytatni egy Bucurestiből most hazatért képviselővel is, aki az alábbi nyilatkozatot tette:

— Kedd délután érkeztem Aradra és bizalmos baráti körben elmondtam, hogy az új interimár-bizottság ki van nevezve és annak névsorát sikerült a belügyminisztériumban megszerezni. Ugyanaz a névsor, mint amit az Aradi Közlöny mai számában leközölt és így a politikában benfentesek kis töredékét nem lepte meg az Önök híradása. Az elnök személyére való kombinációról én is hallottam Bucurestiben, de amikor én elutaztam, még Radu Cornel

dr. személye volt előtérben. Manole Sándor tanár tagsága még nincs fixirozva és lehet, hogy helyette Arad iparossága kap helyet, hogy a városi interimár-bizottságban képviselve legyen. Egy ilyen lista összeállításánál sok személyi kérdés is van és ezért lehetséges, hogy egészen kis változás lesz a végleges kinevezésig, de ez csak az elnök személye körül és az utolsó tagsági helyen lehetséges. Egy száz-

Borzalmas csecsemőgyilkosság Aradon

A bestiális anya a pincében ásta el az újszülöttet — Patkányok ásták ki a holttestet — Gyermekének holttestén aludt — A rendőrség eredményes nyomozása

Rejtélyes és szenzációs csecsemőgyilkosság foglalkoztatja az aradi rendőrség bünygi osztályát. A csecsemőgyilkosság, mely körülbelül két héttel ezelőtt történt, ma délután jutott a rendőrség tudomására és a bevezetett nyomozás eredményeképpen a gyilkos anyát — pár órára az eset felfedezésétől — már sikerült kinyomozni és most a rendőrségi fogdában várja további sorsát. A bűntudatáról az alábbi tudósításunk számol be:

Ma délután körülbelül 1 óra tájban az Orczy-ucca 19. számú ház lakói telefonon értesítették az aradi központi rendőrséget, hogy a ház pincéjében egy csecsemő borzalmasan megcsontított hulláját találták. A rendőrségről azonnal Joanovics József ügykezelő komisszár ment ki a helyszínre, aki azonnal bevezette a nyomozást. A rendőrkomisszár megérkezéseig a hullát úgy hagyták, amint azt az egyik házbeli cselédleány felfelhozatal közben felfedezte. A csecsemő holtteste mélyen bent a pincében, közvetlenül az egyik fal tövében feküdt és megállapítható volt, hogy azt mindössze egy-két nappal azelőtt macska, vagy talán patkány ásta ki a földből, amely egyúttal borzalmasan összeharapdálta a nyakcsigolyáit és több helyen a nyakát is. Joanovics komisszár elsősorban is értesítette az esetről Vulpe főügyészt, aki elrendelte, hogy az inspekciós vizsgálóbíró és Ionescu Sándor ügyészszégi orvos menjenek ki a helyszínre a vizsgálat lefolytatása végett. Közben Joanovics komisszár hozzáfogott a házbeliek kihallgatásához, azonban már-már úgy látszott, hogy itt semmi eredményt nem bír elérni, amikor az egyik lakónő olyan adatokat szolgáltatott a komisszárnak, amelynek nyomán sikerült a kegyetlen anyát letartóztatni.

Az első nyom

A lakónő ugyanis elmondta, hogy az elmúlt hónap 25-én este 9 órakor bérkocsin hazaérkezett egy cukrászleány, aki özv. Abend Lajosné ház-mesternénél lakik albérletben és addig nem akart a kocsiból leszállni, amíg egy télikabátot nem vittek ki neki. A lakónő még elmondta, hogy a leány vezetéknevét nem tudja, keresztnéve azonban Katica. A rendőrkomisszárnak rögtön gyanusnak tűnt fel a vallomásból a leány kocsin való hazaérkezése és a télikabát-kérés, amiből arra következtetett már az első pillanatban, hogy a cukrászleány szülés előtt állhatott és minden valószínűség

nyolcvan milliós büdzsével dolgozó város vezetése nem kis dolog, az rengeteg munkával és óriási felelősséggel jár és ezért sokszor megintoltják a dolgot, mielőtt a listát véglegesítik.

Serbanu prefektus nyilatkozata

Serbanu György dr. vármegyei prefektus, aki a mai számunkban leközölt listát összeállította, csak pár szóban nyilatkozott munkatársunk előtt és kijelentette, hogy semmi pozitív értesítést Bucurestiből nem kapott. Minthogy azonban valószínű, hogy a kormány képviselője már csak végleges listát kap, nem hisszük, hogy egy-két nap előtt a prefektus hivatalos értesítést kapna.

A mostani városi tanács álláspontjáról Raicu Aurel dr. ma csak annyit mondott, hogy ő is örvendene, ha az utódlás kérdése véglegesítve lenne, mert a bizonytalanság csak megköti a városi tanács kezét és ebben az atmoszférában dolgozni nem igen lehet. (Szom—kár.)

szerint volt oka nem bemenni télikabát nélkül.

Joanovics komisszár ezután a jelzett cukrászdába ment, ahol a leány állásban volt és itt először érdeklődni kezdett a leány felől, akit éppen bent talált a cukrászdában. A főnökök előadása szerint rendes, tisztességes leánynak ismerték és egyáltalán semmit sem vettek észre rajta. A rendőrkomisszár, miután alapos gyanúkok birtokában volt már előzőleg, a leányt kocsiba ültette és bement a központi rendőrségre, ahol megkezdte kihallgatását. A leány elmondta, hogy Budai Katica híviák és 22 éves. Amikor közölték vele, hogy tulajdonképpen miért van a rendőrségen és mi a vád ellene, sírni kezdett és égre-földre esküdözve kijelentette, hogy neki rengeteg ellensége van és ő teljesen ártatlan.

Vall a gyilkos anyja

Már félórán keresztül vallatták, azonban hallani sem akart arról, mintha ő gyermekét megölte volna, végül azonban, mikor a komisszár keresztkérdések alá fogta és megmondta neki, hogy a csecsemő hulláját a pincében megtalálták, megtört és bevallotta, hogy a gyermek tőle származik. Elmondta, hogy mintegy 6 hónappal ezelőtt a Pécskai-úton lévő festékgyárban, ahol huzamosabb ideig dolgozott, megismerkedett egy Csicszerli Sándor nevű 28 éves munkással, aki szintén a gyárban vele együtt dolgozott. Az ismeretségből csakhamar szerelmi viszony lett és június 25-én este Orczy-uccai lakásán megszületett gyermekét. Aznap késő estig dolgozott bent a cukrászdában, mert mintegy két hónappal ezelőtt elment a festékgyárból és egy aradi cukrászdába lépett be, ahol hirtelen rosszul lett és ezért kocsira ült, majd hazahajtatott lakására. Miután megszületett gyermekét, azt becsomagolta egy nagy vállkendőbe és a becsomagolt csecsemőt ágyának párnája alá dugta. Ezután lefeküdt, mintegy két óra múlva azonban felkelt és mikor látta, hogy a házban már mindenki lefeküdt, a csecsemőt levitte a ház pincéjébe, ott egy kis gödröt ásott és az újszülött gyermeket elföldelte. Miután minden nyomot gondoan eltüntetett, visszament szobájába és nyugodtan lefeküdt, mintha misem történt volna.

A letartóztatás

Eddig tart a leánynak vallomása, akit több mint két órán keresztül hallgatott ki a rendőrkomisszár. A kihallgatás után Joanovics rendőrkomisszár letartóztatta a gyilkos anyát, akit a rendőrségi fogdában helyeztek el, ahonnan a holnapi nap folyamán átkísérik az ügyészségre. A csecsemőt a hatósági orvos holnap boncolja fel és ekkor pontosan megállapítható lesz a halál oka. Eddig ugyanis az az általános vélemény alakult ki, hogy Budai Katica előbb megfojtotta az újszülöttet és azután becsomagolta a kendőbe, majd pedig elásta.

Érdekes megállapítani, hogy a házbeliek közül senki sem vette észre, hogy a leány áldott állapotban van és így a gyilkosságról természetesen annál kevesebbet tudhattak.

Burileanu bankkormányzót a bíróság visszahelyezte állásába

Megsemmisítették a felfüggesztő királyi dekrétumot — Napi ötezer lej kártérítést kap — Feltűnést keltő ítélet

Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i ítélőtábla mellett működő közigazgatási bíróság ma hirdette ki ítéletét Burileanu volt bankkormányzónak az állam ellen indított kártérítési perében. A bíróság helyt adott Burileanu kérésének, megsemmisítve azt a királyi dekrétumot,

amely őt állásától felmentette. Az ítélet kötelezi az államot arra, hogy helyezze vissza állásába Burileanút és a felfüggesztéstől a visszahelyezésig napi 5 ezer lej kártérítést fizessen neki. Az ítélet egyben azt is jelenti, hogy Anghelescu kormányzónak át kellett adnia állását.

Csak még ma este játszik

Salamon Béla és a Terézköruti Színpad remek gárdája a Nyári Színházban. Boross Géza, új kuplékkal

Ha jól akar mulatni, okvetlen jőjjön el.

„Bocsánat, uram, de nem én kezdtem“

Komoly interjú Salamon Bélával három telefonbeszélgetés között
— A film nem csábítja el végleg Budapesttől a kiváló komikust
— Nőti Károlyról, aki Aradról indult el, hogy Berlinben érkezzen be

Jellegzetesen homlokbahulló, sajátosan göndörödő, bizony már őszülő haj, szivar a szájban, valami furcsa mosoly, egy kézlegyintés és már híressé vált nagy láb: **Salamon Béla**.

Egy mosoly, egy sokat mondó kézlegyintés, amelyben benne vannak az ezerkilencszázhuszas évek, ezerkilencszázharminc, harmincegy. Egy legyintés, amelyet itt, Aradon is a kávéházakban az utóbbi években gyakran láttunk. Egy tipusnak a kézlegyintése: a kispolgáré, kishivatalnoké, az állás és kereset nélkül maradt háborúutáni emberé, aki a legnagyobb furfanggal oldja meg a létfenntartás kérdését és akinek mosolyán és mozdulatain csak bizonyos keserűséggel lehet nevetni: azé az emberé, akit Salamon karrikiroz, torzít, megjátszik. És talán azért tud ez az ember olyan közel férközni a közönség szívéhez, mert azokat játsza, akik olyan közel állnak a közönséghez, akik betöltik annak mindennapiját.

Ez a mozdulat, ez a nagy láb rövid idő múlva talán éppen olyan ismert lesz, mint akár Chapliné. És ha már a filmnél tartunk, hát kezdjük ezzel az interviút.

1.

Előbb talán ismertessük a szint. Szállodai hall, Salamon szivarozik. Egyre a telefon-fülke felé les. Három helyről is várja a hívást. Szeggedel, Nagyváradra és Brassóval akar beszélni.

— A film... — kezdi. — Az UFA hívott meg több szerepre is és a felvételeket már június elsején el kellett volna kezdenünk. De nekem annyira szívügyem a turné, hogy még a filmet sem tudtam lemondani róla. Pesten, amikor a műsort csinálom, hónap végén mindig kiválókat egy-egy darabot a legjobbakat, na ezt felrekeszem a turnéra, gondolom. Ezt a filmet Nagy Katóval és Willy Fritschel együtt játszottam volna. A gyár azonban természetesen nem alkalmazkodhatott az én turnémhoz és ezért a júniusi filmezés elmaradt. Ujabb tárgyalásokat kezdtünk...

2.

Ekkor közbeszól a telefon csengője. Salamon felugrik, exkuzálja magát és rohan a fülkébe. Szeged. Legalább öt percig beszél. A kagylót a fülével a vállához szorítja, egyik kezében a naptárt tartja, a másikban pedig az elmaradhatatlan szivart. Közben arra gondolok, hogy eddig minden úgy megy, ahogy előre terveztem: „Komoly interjú Salamonnal.” Mert talán ez a legérdekesebb. Elhagyni a vicceket és egyszer komolyan beszélni a komikussal.

3.

—... mert kérem az ember nemcsak játszik

Megettek egy pilótát

Büntető expedíció az emberevő törzs ellen.

Melbourneból jelentik: Az egyik ausztráliai pilóta gépével a polinéziai Kanaka-szigetre repült, géphiba következtében azonban kénytelen volt egy dzsungelben leszállani és ott nyomtalanul eltűnt. Keresésére a hatóságok expedíciót küldtek ki, amely hosszas nyomozás után megállapította, hogy a szerencsétlen pilótát a benszültöttek elfogták, agyonverték, majd pedig társas lakomán elfogyasztották. A hatóságok természetesen büntető expedíciót indítottak az emberevő törzs ellen.

— mondja — mikor kijön a fülkéből. Az embernek adminisztrálni is kell a társulatot, a turnét, ugy-e megérti?

Most hirtelen elkomolyodik és én juttatom eszébe, hogy hol is hagytuk abba.

— Szóval újból tárgyalni kezdtünk. Ujabb sürgönyök, újabb levelek és most végre megvan a megegyezés. szeptember elsején elkezdem a filmezést. Először egy operettben játszom Berlinben, majd pedig egy Nőti darab következik: Nőti Károly...

4.

Ismét az előbbi jelenet. Az olvasó bizonyára sejtí. A zavart újból a telefon csengője idézi elő. Salamon mosolyog, veszi a szivart, a noteszt, a kagyló a vállán, stb. stb., mint előbb. Most Nagyvárad beszél. Az egészben csak az bánt, hogy Nagyváradnak épp akkor kellett befutni, amikor Nőtírről beszélünk. Nőti Károly karrierje ugyanis Aradról, az Aradi Közlöny szerkesztőségéből indult el, amelynek éveken át belső munkatársa volt. A központ azonban ugyilátszik tapintatlan és nem törődik az interviúval.

5.

—... mert ugyebár, kérem, az ember nemcsak játszik, stb. stb.

Tehát folytathatjuk.

— Nőti Károly... Ez az ember szinte hihetetlen karriert futott meg. A nagy német filmgyárak protezsékat keresnek, hogy Nőti nekik írja a darabjait. Nőti, akinek jóformán munkatársa voltam, akinek alakjait formába öntöttem, most olyan darabot ír számomra, melyben sokkal többet adhatok, mint azt eddig a kabarétréfákban tettem. Egyszerűen talán a német nyelvtől félek. Beszélek ugyan németül, az én „der, die, das“-omon (a „das“-t így „a“-val mondja) erősen megérkezik a bihari tájszólás és félek, hogy ez nem fog tetszeni a berlinieknek. Különbön kizártnak tartom, hogy olyan sikerem legyen és olyan horribilis szerződési ajánlatokkal halmozzanak el, hogy nekem érdemes lenne végképp otthagyni Budapestet és azt a színházat, amelyet alapítottam és amelynek nevéből végeredményben márkát csináltam...

6.

Az interjú ismét megszakad. Természetesen Brassó. Végeredményben azonban fellelegzem: tudtommal nem vár több telefont. És amikor visszajön, önkéntelenül teszem fel a kérdést:

7.

— És a pesti közönség mit szól ahhoz, hogy kedvenc komikusa ott akarja hagyni?

— A közönség? Egy megtörtént esetet fogok elmondani. Egy ismeretlen úr megszólított az utcán: „Ne haragudjon, kérem, hogy így ismeretlenül megszólítottam, de én vagyok a pesti közönség, akinek végeredményben joga van ahhoz, hogy megkérdezze, hogy mi igaz abból, hogy Ön, aki annyira hozzá van kötve Budapesthez, aki egy darab Budapest, itt akarja hagyni a pesti közönséget?” Megköszöntem a szíves kérdőrevonást és megnyugtattam, hogy csak két-három hónapra megyek Berlinbe és azután visszajövök. „Hát csak azért mondom, — jelentette ki az úr. — Én a pesti közönség nevében kijelentem, hogy mégsem illik Önnek elhagyni a magyar színházi közönséget”. Ránéztem és csak ennyit jegyeztem meg szerényen:

Bocsánat uram, de nem én kezdtem...

8.

Es ez a vicc juttatta eszembe az interjú komoly részét: a pesti színházi válságot. Eszrevettem, hogy ez a Salamon el akarja viccelni az interjút, hogy nem sikerült megcsinálni a „komoly interjút a komikussal” és ekkor hirtelen feltettem a kérdést a pesti színházi válságról.

— Állandóan egy sztár sem fog játszani — mondja. — Mindenkit csak egy-egy darabra fognak szerződtetni. A jelenlegi válságért az igazgatókat (és itt nem magamat védem), a legkevésbé sem lehet okolni. Mindnyájan heroikus munkát folytatnak. Ilyen sulyos viszonyok mellett természetesen a legügyesebb igazgató is ügyetlen. Mint mondtam, senkit sem fognak állandóan szerződtetni. Mert egy színház sem kockáztathatja, hogy egy sztárt szerződtessen egy egész szezonra. De meg kell említeni azt is, hogy egy sztár sem kockáztathatja azt, hogy egy egész szezonra egy színházhoz kösse magát. Mert mit lehet tudni... A szezon hosszú, ugyebár...

9.

Salamon tehát a legkomolyabb kérdéseknél is viccre fordítja a beszédet. Most tehát elhatározom, hogy viccet kérek, hátha ekkor komolyan fog beszélni. Ekkor azonban az asztalhoz lép a szálloda borbélyja és Salamont, akinek különben ég a szivarja, tüzzel kínálja meg.

— Ugye, hogy most nem is tüzet akart adni — csap le rá Salamon —, hanem azt akarja megnézni, hogy meg vagyok-e borotválva. Jól van, holnap magánai borotválkozom...

Majd pedig felém fordul:

— Látja, ilyen jó emberismerő vagyok. És talán itt van a titka annak, hogy olyan életűen tudok alakítani típusokat, embereket.

A viccet azonban nem hagyom el és arra kérem, hogy mondjon el egy turné-viccet. Salamon ekkor elmosolyodik, kezével mintegy elhárítja a kérdést. Tőle — viccet? Hogyan is lehet ilyent kérni? Kiveszi a szivart a szájából és mosolyogva mondja:

— Nem lehet kérem, Kell estére...

Es este a viccel a közönségnek tényleg nem maradt adósa.

(m. t.)

Színház — Irodalom — Művészet

* Nyári tudományos tanfolyam Debrecenben. A debreceni egyetem az idén is megrendezi nyári tudományos tanfolyamát. Minden szakmából a legkitűnőbb tudósok fognak tizetes előadásokat tartani a tanfolyam során és végén a hallgatóság a legtanulságosabb kirándulásokon vehet részt. A nyári egyetem igazgatósága megokolt esetekben ingyenes, vagy féligingyenes ellátást nyújt a jelentkezőknek. Az idei nyári egyetem augusztus 1-től 22-ig fog tartani. Jelentkezésre minden erkölcsileg kifogástalan ember jogosult, aki tanulni és művelődni vágyik. Érdeklődők bővebb prospektusért forduljanak a Nyári Egyetem igazgatóságához Debrecenben, 53. Postafiók, Egyetemi könyvtár.

* Rokon Gábor: Tartásdíj. Az üzleti élet forgataga, hideg, könyörtelen számokkal teli világa adja meg a keretet Rokon Gábor érdekes, lebilincselő témájú regényének. Az író egyszerű, de rendkívül kifejező stílusában tárja eléink egy nagyravágyó, számító és célja felé kiméletlen eszközökkel törő, de kiváló üzleti érzéssel megáldott fiatalember történetét. A regény hőse egyszerű sorsból küzd fel magát pénzügyi diktátorrá. Szívtelen, lelektelen gépmember, aki előtt semmi sem szent. Házasságában is csak üzleti előnyöket keres és amikor látja, hogy ez az egyetlen lelki kapcsolata, akkor ezt is eldobja magától és tovább halad anyagi utján, imádott bálványra, a pénz felé... A főalakok megrajzolása valóban eleven, egészséges megfigyelőképességet árul el. A hideg, számító pénzfejedelm mellett áll a csupaszív, tiszta és jóságos lelkű asszony alakja, aki végül is egy gyengédlelkű ember oldalán meglesi a boldogságot. Az anyagiasság hiábavalóságának és a „pénz nem boldogít” mondásnak igazságát dokumentálja ez a könyv, amely a kolozsvári Fra-mentális könyvkiadó vállalat kiadásában jelent meg.

Aradvárosát beperelte egy volt mozdonyvezető

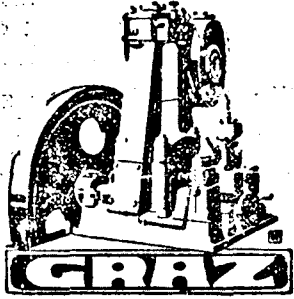
Elvi jelentőségű döntést hozott a bíróság

Elvi jelentőségű ügyben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék, abban a perben, amelyet Szabó Lajos mozdonyvezető indított a város ellen.

Az autobuszok forgalomba állításával egyidejűleg a városi üzemek beszüntették az úgynevezett kisvasut közlekedését, amelynek sineit is felszedték, a személyzetet pedig elbocsátották. Ezek közé tartozott Szabó Lajos mozdonyvezető is, aki állásától való felmentése után, keresetet adott be a járásbírósághoz, amelyben azt kérte, hogy a bíróság kötelezze a várost három havi felmondás betartására és erre az időre járó fizetésének kiutalására. Keresetében azzal érvelt, hogy mint mozdonyvezetőnek, magasabb képesítése volt, ezért olyan elbírálásra tart igényt, mint aminek általában az intellektuellekre szoktak alkalmazni. Nem állhat meg tehát a városnak az az álláspontja, amely szerint őt is, mint egyszerű és közönséges testi munkát végző alkalmazottat bírálta el.

A járásbíróság a keresetnek helyt is adott és Szabó Lajos mozdonyvezető részére három hónapi felmondási időt állapított meg s egyben kötelezte a várost, hogy az erre az időre járó összeget Szabó Lajosnak fizesse ki. Az ítélet ellen a város jogi képviselője felebezést adott be, amelyet ma tárgyal az aradi törvényszék első szekciója. A tárgyaláson igen érdekes álláspontot foglalt el a bíróság. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a járásbíróság a régi munkaügyi törvények alapján hozta meg ítéletét, amelyet közben a Kamara az új munkaügyi törvénnyel helyettesített. Ennek az alapján pedig Szabó Lajost, mint mozdonyvezetőt, nem minősítheti intellektuellének, hanem csak rendes fizikai munkát végző alkalmazottnak, akinek csupán két heti felmondásra van igénye. Az ítélettel tehát megsemmisítette a járásbíróság előző ítéletét és így Szabó Lajosnak a várossal szemben csupán két heti felmondásra van igénye.

GRAZER WAGGON- UND MASCHINEN-FABRIKS- ACTIENGESSELLSCHAFT VORMALS JOH. WEITZER AUSTRIA, GRAZ (236)

GRAZI KÉTÜTEMŰ DIESEL-MOTOROK

8 lóerőtől kezdve.

GRAZI NÉGYÜTEMŰ DIESEL-MOTOROK

25 lóerőtől kezdve.

Romániai képviselő

JACQUES PAUCKER BUCURESTI, Str. Brancoveanu 9.

Timisoara — Chisinau.

Gyilkolt az új közigazgatási törvény

A gyergyóalfalui merénylet politikai háttere — Halászás céljára hozták a dinamitot Petrozsényből — Sorozatos bűntetteket ismert be a bűnös — A bombamerénylőket beszállították az ügyészségre

Gyergyóalfaluból jelentik: A gyilkos bombamerénylet tetteseit és tervezőit tegnap átshájitották a csikszeredai ügyészség fogházába. A hat gyanúsítottból négynek a fogvatartását határozta el az ügyészség: Pál Dénesét, a két Ambrus Lajosét és Balázs Jánosét.

A főtettes: Pál Dénes, akit az egész falu gonoszlelkű, mindenre elszánt legénynek ismer. Őt szemelje ki a bombamerénylet végrehajtására Ambrus Lajos, a korcsmáros, akinek birtoka e héten árverés alá került volna. A dinamitot Petrozsényből szerezték bányamunkára járó falusi emberektől és halászás céljaira kérték, illetve vásárolták. Egy évvel ezelőtt már követtek el ilyen dinamittal bombamerényletet. Akkor a falu jegyzője, Weinberger volt áldozatnak kiszemelve, de a dinamitpatron a ház előtt robbant fel, még mielőtt bedobhatták volna a jegyző ablakán. A merénylet értelmi szerzője akkor Balázs János gazda volt és az ok: az új közigazgatási törvény.

Alfaluiban két párt, illetve két falusi klikk küzdött az előjárósági tagságokért. Két ügyvéd állt

lőtt a pártok élén. Az egyik listavezető a tragikus véget ért Ávéd János, a másik Barabás volt. Az utóbbi lista kapta a szavazatok többségét, de a megye a választást nem hagyta jóvá. A község élére Ávéd pártja került, a másik csoport ádáz gyűlölködése mellett. Ennek a csoportnak Balázs János volt a bírójelöltje, aki aztán a jegyző ellen megrendezte a bombamerényletet, mert azt hitte, hogy Ávéd pártjának a község élére kerülését a jegyző tanácsára határozta el a megye.

A jegyző ellen megkísérelt bombamerénylet tetteseit annakidején nem tudta felfedezni a csendőrség. Sőt a merénylet elkövetője, Balázs János továbbra is hangadó fényezője maradt a falunak és addig áskálódott a községi előjáróság ellen, amíg a tanácsot tényleg feloszlatták és az interimár bizottság élére ő került. A helyzet tehát az az alialusi bombamerényletnél, hogy annak tulajdonképpen értelmi szerzője a község aktív bírója, illetve interimár bizottsági elnöke volt.

Amikor Ambrus Lajos korcsmáros a birtoka ellen folyamatra tett árverésről tudomást szerzett, Balázs János interimár bizottsági elnökkel tanácskozott a teendőkről, így merült fel a bombamerénylet terve. Pál Dénesben nem volt nehéz tettestársat keríteni, aki aztán a merényletet már a tapasztalásokon okulva követte el, úgy, hogy a Petrozsényből szerzett dinamitot kaszanyélre erősítette, köréje egy pléhdobozba szegeket, vasdarabokat és köveket tett, a dinamithoz patronát és gyújtózsínort kötött és amikor a bombát elkészítette, az ablaküvegeken keresztül nyomta be Ávédék hálószobájába. Az üveg csörömpölésére ugrott ki az ügyvéd ágyából és éppen abban a pillanatban került a bomba elé, amikor a gyújtózsínor tüze a patronához ért. A robbanás ereje a szív irányában hatott és Ávéd mellett úgy összeroncsolta, hogy a tüdejét, szívét darabokra tépte. Leszállította álkapását és kezeiről az összes ujjakat.

A merénylet elkövetésénél a négy tettes közül csak kettő volt jelen: Pál Dénes és Ambrus Lajos korcsmáros. Ambrus fia a bomba összeállítására adott tanácsokat, a községi bíró pedig az egész merényletnek tulajdonképpen értelmiszerzője volt.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: RANGO. A legnagyobb hangos dzsungelfilm. Ernst B. Schoedsack, a „Chang” ragyviru rendezőjének produkciója. Egy Paramount-csodafilm. Az őserdő éposza, emberek és állatok örökös harca a létért való küzdelemben. Nemcsak látni, de hallani is lehet a vadállatokat. A film felvételei a fotográfálás iskolapéldája.

SELECT MOZGÓ: FARKASOK DALA. Hangos Wild-west dráma. A főszerepekben: Lupe Velez, a szép és szilaj filmdiva, és Gary Cooper, a nők kedvence.

ELITE MOZGÓ: A SZIVEM EGY JAZZ-BAND. Vígjáték. Lya Mara-val a főszerepben. Előadások negyed 8 és negyed 10 órakor.

GRADISTE MOZGÓ: A BIBORVÁROS. Keleti regény. Főszereplők: Myrna Loy, John Miljan és Lella Hyams. Előadások 7 és 9 órakor.

Tragikus nyugdíjfizetés Temesváron

Eszméltelenül esett össze nyolc várakozó nyugdíjas

A nyugdíjasnyomor ma Temesváron tragikus eseményekben robbant ki. Az államnak eme mostohagyermekéi, akik hónapokon keresztül sem kapták meg a nyugdíjnak nevezett alamizsnát. A temesvári pénzügyigazgatóság előtt már a hajnali órákban nagy tömeg sorakozott fel s ebben a tömegben felkendős és elesigázott öregasszonyoktól kezdve, ott volt a régi uriaságukat még kopottságukban is megőrző öregurakig minden nyugdíjas. Hét órakor, amikor a hivatalos órák megkezdődtek, a folyosókon már mozogni sem lehetett. Az idős emberek közül álló nyugdíjasok egymást nyomva és taszigálva, lármázva és kétségbe-

csettlen könyörögve igyekeztek a hivatali szobába bejutni, hogy pár lejüket megkapják. Azonban csak hatszáz nyugdíjast tudtak kielégíteni, mert ekkorra a pénz már elfogyott. A pénztárt bezárták és a várakozó nyugdíjasokkal közölték a szomorú hírt, hogy több fedezet nincs, a pénz kifogyott és megszüntetik a kifizetéseket. Most visszafelé indult meg a tolokodás és a nagy tumultusban, a fojtott melegben, nyolc szerencsétlen várakozó esett össze eszméletlenül. Ezeket a hivatali szobákban locsolták fel, utána reményüket veszítve és csüggedten hagyták el a pénzügyigazgatóság épületét.

Az autó „közveszélyes üzem” — állapította meg az aradi bíróság

Erdekes döntés egy autógázolás ügyében. A gázolástért nemcsak a sofőr, de az autótulajdonos is felelős

Néhány nappal ezelőtt Kálmán Adolf aradi autókereskedő autója elütötte Geppert Lajos aradi férfit, aki a feleségét. A szenvedett sérülések következtében Gepperték huzamosabb ideig orvosi kezelés alatt is állottak. Felgyógyulásuk után keresetet adtak be Kálmán Adolf ellen, amelyben nemcsak megbüntetését kérték, hanem azt is, hogy a bíróság kötelezze, mint az autó tulajdonosát kártérítés megfizetésére. Az elsőfoku bíróságon Kálmán Adolf mint az autó tulajdonosa azzal védekezett, hogy a felelősség kizárólag a sofőrt terheli, mert az autót az vezette, azonkívül pedig ő alkalmazottját előzőleg figyelmeztette, hogy az autó nem teljesen üzemképes állapotban van.

A sértett fél képviselője Costa dr. aradi ügyvéd közben elvi jelentőségű döntést pro-

vokált a bíróságon. Beadványában arra kérte ugyancsak az elsőfoku fórumot, állapítsa meg a kollektív felelősséget ebben az esetben. A bíróság a kereset alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az autó közveszélyes üzem s mint ilyen, az általa okozott összes balesetekért a közveszélyes üzemekre vonatkozó rendelkezések alapján a tulajdonos is egyetemlegesen felelősségre vonható mindazokért a balesetekért, amelyeket az alkalmazott okoz. A határozat ellen Kálmán Adolf felebezést adott be, amelyet ma tárgyal az aradi törvényszék, amely teljes egészében helyt adott a járásbíróság megállapításának, kimondotta a kollektív felelősséget és így a gázolás ügyében újabb tárgyaláson már az autó tulajdonosát is perbe vonják.

HIREK

Cigaretták a „Senki szigetéről”

Piros fezesen, bugyogóban jártak a török Orsovára a szigetről, amelyet annak idején a nagy magyar meseköltő a „Senki sziget”-nek nevezett el. Nevezetességei voltak valódi török feketekávé, a rahat és a cigaretta, amely azért volt a legfinomabb, mert éber financ-szemek kijátszásával lehetett átcsempészni a szigetről.

A békeszerződés megölte a sziget romantikáját. Senki nem ment Ada-Kalehra, hogy ott feketézzen, mert azt megkaphatta ugyanúgy elkészítve, akármelyik kávéházban. A csempészés varázsának megszűntével pedig senki sem vette a ragyogóan csomagolt „Automobil” cigarettát, amelynek csak a doboza volt élvezhető. A jámbor törökök kétségbeesetten kínálgatták az orsovai állomáson, saját gyártmányú „csempészett” cigarettájukat, nagy szemhunyorogtatások között, a gyorsvonat utasainak. Azonban aki egyszer vett ilyen török cigarettát, azt már másodszor nem tudták becsapni. Ada-Kalehnek tehát nagyon rosszul ment.

A jó törökökre azonban gondolt Allah. A király személyes kívánságára, Ada-Kaleh szabad kikötőnek nyilvánították s mint ilyennek, jogában van tíz vagon cukrot, két vagon kávé, három vagon szeszt, taxa- és vámentesen bevinni, azonkívül Törökországból tízezer kilogramm valódi török dohányt. Lesz tehát megint jó török cigaretta, valódi török dohányból, amely egyike lesz a legfinomabbaknak. Mert financ nem látta, csempészaton kerül forgalomba Ada-Kalehről. Amely most boldog, mert maga a király, mentette meg a romantikáját.

IDŐPROGNÓZIS. Valtozban felhős idő, keleten hőmérséklet-csökkenések, sok helyen csapadék várható.

A legmelegebb nap. Az idén szokatlanul korán beköszöntött kánikulának ma volt a legmelegebb napja. Már a kora reggeli órákban hiányzott az üde reggeli levegő. A déli órákban perzselő szirokkó tette szinte fojtóvá a levegőt és amikor az óra mutatója déli jelzett, a hőmérséklet árnyékban 34 fok Réaumur, tehát 43 fok Celsius volt. Negyven fokos Réaumur meleg homokban már a tojás is megfő és a mai meleg nem állott messze ettől a hőségtől. A strandok tele voltak, ott kerestek üdülést az agyoncsigázott aradiak. A homokos utak a strandon azonban olyan meleg voltak, hogy meztőláb szinte lehetetlen volt járni, mert a homok égette a fürdőzők lábait. A délutáni órákban irányt változtatott a szél és az északnyugati légáramlat némileg lehűtötte a levegőt.

Leszállítják az adónatralék beszédési jutalékát. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium törvényjavaslatot készít, amelyben az adónatralékok beszédese utáni jutalékot a kamatuzsáról szóló törvény értelmében 15 százalékról 9 százalékra kívánja leszállítani.

A mai érettségi eredménye. A mai napon a Moise Nicoara liceumban folytatták az érettségi vizsgálatokat és ma szintén tizenöt diák került a bizottság elé. Az eredmény ugyanaz, mint a tegnapi vizsga eredménye: tizenöt közül tizenegyen mentek át. A sikerrel érettségizettek névsora a következő: Moga Vasile, Muthiu György, Carcea Cornel, Stoinescu Petre, Bondan Petru, Botioc Liviu, Messinger Ernest, Plisca Terentiu, Racea Ioan, Bugaru Vasile, Cazan Nicolae.

A bécsi szociálisták követelése. Bécsből jelentik: A nemzetgyűlés közlekedésügyi bizottságának mai ülésén foglalkoztak a szociálisták indítványával, amely azt követelte, hogy bontsák fel a Strafa vezérigazgató és a szövetségi vasutak között kötött szerződést. Hosszas és izgalmas tárgyalás után a bizottság a szociálisták javaslatát elutasította és úgy döntött, hogy a szövetségi vasutak kezdjék meg a tárgyalásokat Strafaival és társaival nyugdíjárulékuk csökkentésére vonatkozólag. A vasutagazgatóság köteles jelentést tenni azonnal a kormánynak a tárgyalások kimeneteléről.

Egy zombori család rémregénye

Felakasztotta magát egy zombori földműves, aki meggyilkolta feleségét és öccsét és akinek egyik fiát rablógyilkosság miatt halálra ítélték, a másik pedig öngyilkos lett.

Zomborból jelentik: Hétfőn délután a zombori határban, az ugynevezett zsarkováci tanyaön öngyilkosságot követett el Slukics Milán ötvenhétéves földműves. Slukics megvárta, amíg hozzátartozói magára hagyiák és ekkor az egyik szoba gerendájára felakasztotta magát. Leánya este ment haza és ő fedezte fel az öngyilkosságot, azonnal fellármázta a környéket, de mire az életunt embert levágták, az már halott volt.

Az öngyilkossággal egy érdekes multu ember fejezte be életét, akinek családjában a bűn és a tragédiák egész sora végzetszerűen vonul végig. Slukics Milán valamikor jó módban élt feleségével, de 1920-ban borzalmas dráma szaktotta meg a házaseletet. *Slukics megtudta, hogy öccse elcsábította feleségét és ezért mindkettőt meggyilkolta.* A bíróság annak idején tizenöt évi fegyházra ítélte és a büntetés nagy részét ki is töltötte a mitrovicai fegyházban.

— **Napszurást kapott egy magyar operaénekesnő.** Budapestről jelentik: Hasenbeck Olga, a magyar királyi Operaház énekesnője a nyarat balatonmenti villájában tölti. Az énekesnő fürdőzés közben napszurást kapott, úgy, hogy azonnal kórházba kellett szállítani. Állapota rendkívül súlyos.

— **Harmadik öngyilkosság után — halál.** Beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy Borlodon Katalin 24 éves leány, aki az aradi textilgyárban dolgozott, néhány nap előtt öngyilkossági szándékból szublimátot vett be. A fiatal leánynak ez volt a harmadik öngyilkossági kísérlete, azonban ez alkalommal már nem sikerült megmenteni és ma délelőtt a kórházban meghalt.

Tya Lucretia

az egyedüli elismert okkult-művész, tehetségével megvilágítja az Ön egész életét és ellenőrizhetően megismerteti egész sorsát. Fogad: Str. I. C. Bratianu (Weitzer János-utca) 12. alatt.

— **Fegyverhasználat a száguldó autókkal szemben.** Budapestről jelentik: Egyre gyakrabban történik meg, hogy a gázoló autók és motorbiciklik megállás nélkül száguldanak tovább és ezáltal egyre veszélyesebbé teszik a magyar főváros közlekedésének biztonságát. Hír szerint most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a tovaszáguldó autókcal és motorkerékpárokkal szemben felhatalmazzák a rendőroket a fegyver használatára.

— **Schmeling rádióelőadása.** Londonból jelentik: Schmeling, az új boxvilágbajnok az egyik amerikai rádióállomás mikrofonja előtt tizenöt perces előadást tartott. Az előadásért a „nagy” Max négyezeröttszáz dollárt kapott, ami háromszáz dollárt jelent percenként. Így tehát Schmeling nemcsak a boxban, de a rádióhonoráriumokban is rekordot állított fel.

— **Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, rosszullét, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes útra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz.** Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a **Ferenc József** víz használatára folytan éhségérzetüket majdnem teljesen visszacserezték. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Árvíz Brüsszel mellett.** Brüsszelből jelentik: A sorozatos esőzések következtében a Schelde folyó megáradt, úgy, hogy a Brüsszel mellett Austruwel városka teljesen víz alatt van, kétszáz hektó termőfölddel együtt. A lakosság pánikszerűen menekült az árvíz színhelyéről. Az anyagi kárt eddig még nem sikerült felbecsülni.

— **A Maros halottja.** A szemlái csendőrség jelentette az ügyészségnek, hogy a Marosból tegnap kifogták Budean Ion perjámosi lakos holttestét, aki fürdés közben fulladt a Marosba. — Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

ahonnan a mult év szeptemberében bocsájtották szabadon feltételesan. A borzalmas családi drámát újabb megdöbbentő esemény követte a Slukics-családban. Néhány évvel ezelőtt rablógyilkosság büntette miatt letartóztatták és kötőlátsai halálra ítélték Slukics Milán fiát, Slukics Zsarkót, aki Brankov Zsarkó cipésszel — mint emlékeztetés — meggyilkolta a Sztapariuton lévő Pihenő-csárda tulajdonosát. Brankov Zsarkót is halálraílték, de az ítéletet csak rajta hajtották végre, mert Slukics kegyelmet kapott és büntetését életfogytiglani fegyházra változtatták át. Apa és fia a mitrovicai fegyházban találkoztak, de ezzel még nem fejeződött be a Slukics-család rémregénye, mert két évvel ezelőtt Slukics Milán másik fia, Zsifkó, afeletti szegyenében, hogy ania és testvére is fegyházba került, felakasztotta magát.

Slukics Milánt tegnap temették el Zomborban.

A nagy hőségtől eszméletét veszítette egy munkás Aradon

Lezuhant az emeletnyi magas állványról

Ma délután értesítették az aradi mentőket, hogy a Liceul Moise Nicoara-nál folyó építkezéseknél szerencsétlenség történt. Trosztovics János nevű, 19 éves építőmunkás lezuhant az egyik állványról, körülbelül öt méter magasságból és súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők a szerencsétlenül járt munkást a kórházba szállították, ahol megállapítást nyert, hogy fején több helyen rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett. A munkás kihallgatása alkalmával azt mondotta, hogy a nagy hőség következtében egy pillanatra elvesztette eszméletét és így fordult le az emeletnyi magasságu építő-állványról. A munkás állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Eladta lefoglalt ingóságait.** Filip Barbara újaradi asszony ingóságait adósságok fejében lefoglaltatta Deutsch Aladár aradi lakos. Az asszony azonban az ingóságokból időközben mintegy 8000 lej értékű árut eladott, ezzel hitelezőjét károsította meg. A törvényszék Filip Barbarát 30 napi elzárásra ítélte.

— **Autobuszkatasztrófia Budapesten.** Budapestről jelentik: A budafoki úton ma délelőtt egy autobus a kanyarultnál nekihajtott egy fának. Az autobus utasai közül tizen súlyosan megsebesültek, míg a sofőr, Faragó József kisebb sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség oka eddig ismeretlen, azonban valószínűleg tékrándulás következtében történt.

— **Elkapta a gépszij.** Súlyos szerencsétlenség történt ma Feketegyarmaton. Erdész Imre tizenkilenc éves gazdálkodó a malomba gabonát vitt örölni, majd a gép szíjához ment, hogy kését a forgó szíjon megélesítse. A szij azonban elkapta a vigyázatlan fiatalembert és kétszer megforgatta a levegőben, majd a földhöz vágta, úgy, hogy bal lába eltört. Beszállították az aradi kórházba és valószínűleg az eltört lábát amputálni kell.

— **Csalás a fűziavesszővel.** Kontrás János radnai lakos fűziavesszőt adott el vaggontételekben egy bucuresti-i cégnek. Az átvétel alkalmával a cég megállapította, hogy a nyalábokba kötött fűziavesszők közé súlyos kövek is vannak kötve, amelyeket Kontrás valószínűleg azért helyezett el, hogy az átvételnél nagyobb súlymennyiség jöjjön ki, mivel a vesszőt a cég kilogrammonkénti árban vásárolta. A törvényszék beigazoltak látta a csalást, s ezért Kontrás Jánost három napi elzárás és ötszáz lej pénzbírságra ítélte.

— **Feljelentett aradi utazó.** A Podgoria F. értékesítő ma feljelentést tett az aradi rendőrségen Beregi-Berger Aladár utazó ellen, aki a feljelentés szerint a gyoroki céget hetvenezer lejjel károsította meg. A feljelentés elmondja ugyanis, hogy a cég Bereginnek árut adott hetvenezer lej értékben bizományba, amelyet az ügynök eladott, azonban ennek összegével nem számolt el. A rendőrség az ügyben bevezette a vizsgálatot.

Salamon Béla és társulata aradi vendégszínház

A kacagás utolérhetetlen fejedelme. Salamon Béla, ma este bevonult az aradi színházba és kiváló társulata élén, soha még úgy nem mulattatta az aradi közönséget, mint ideai műsorával. Alig lehet kifejezést találni arra, hogy milyen nevető-orkán vonult végig három óras műsorukon keresztül, minden percek meg volt a robbanó ereje, kacagtató hatása. Ami jókedv, humor és groteszkus van ebben a ragyogó képességű művészen, ezerszeres csillogással érvényesült ma este. Bohózatban, revüben főszerepet játszott. Egy gesztussal, egy mozdulattal, egy arcintéssel, prkászterü hatást idézett elő. Az előadás olyan tökéletes precizitással perdlött, hogy meglátszott rajta a próbák rutinja és csiszoltsága. Évekre visszamenően, minden nyárnak csattanós poenje Salamon Béla és társulatának vendégszínház. Az ideai műsor felülmúlja az eddigieket és elfeledteti velünk azt, hogy 1931-ben élünk. Mintha minden gondunkat elfelejtették volna, mintha láthatatlan kéz lesimítaná homlokunkról a ráncokat, így élveztük Salamon Bélaék kitűnő előadását. Boross Géza méltó partnere Salamon Bélának, de a társulat minden egyes tagja elsőrendű produkált. A Teréz körúti színpad, Salamon Béla és kitűnő társulata csütörtökön este bucsuzik Arad közönségétől. (—)

Sikkasztó szövetkezeti igazgató

Letartóztatta az aradi ügyészség.

Még az elmúlt év folyamán a déznai „Corbul” hitelszövetkezetnél nagyobbarányú visszaélések jöttek a nyomára. A ház vizsgálát 128.000 lejes hiányt állapított meg, amelyet Poller György, a szövetkezet igazgatója sikkasztott el. Az igazgatóság bünvádi feljelentést tett Poller ellen, ügyében megtörtént a vizsgálóbírói kihallgatás is és a törvényszék már több ízben tűzött ki főtárgyalást ügyében.

Ezeket Poller nem jelent meg, s bár aradi lakásánál a Str. Miron Costin 16. számot jelölte meg, az idézés nem volt számára kikészíthető. A törvényszék a közelmúltban elfogadási parancsot adott ki ellene, amelynek alapján a rendőrség tegnap letartóztatta a sikkasztó szövetkezeti vezetőt, akit ma délelőtt az aradi ügyészség fogházába kísérték át, ahol ügyében történő főtárgyalásig letartóztatásban marad.

— Repülőgépen Sibérián át Tokióba. Seattleből jelentik: Robbins és Jones amerikai pilóták pár napon belül indulnak el Amerika partjáról, hogy leszállás nélkül a szibériai mezők északkeleti részén átrepülve Tokióban leszálljanak. Ha a két pilótának ez sikerül, az „Asahi” nevű japán újság által kitűzött ötezer angol fontnyi díjat megnyerik.

— Schmelling új mérkőzése. New-Yorkból jelentik: Schmelling és Strubling boxbajnokok között a mérkőzést legközelebb megismétlik. A meccserek tegnap írták alá a szerződést. A mérkőzés helye még bizonytalan.

— CFR körutazási jegyek Sándor Ferencnél.

— Az aradi hadkiegészítő parancsnokság felhívása. Az aradi hadkiegészítő parancsnokság ezúton hívja föl az alant felsoroltakat, hogy ez év augusztus elsejéig születési bizonyítványokkal, vagy keresztlevelekkel katonai helyzetük tisztázása végett megjelenjenek, mert amennyiben azt elmulasztanák, úgy a hadkiegészítő parancsnokság az igazságügyminisztériumhoz fordul az állampolgársági listából való törölésük végett. A következőknek kell jelentkezni: Olasz Lajos, Berzica Lippót, Engel Dániel, Brenner Sándor, Engel Miksa, Bó Ferenc, Lovit Hugó, Salgó Vilmos, Blaner János, Sulfrof András, Nichelbauer Lajos Béla, Lafferer Bertalan, Keintz János, Ilie Mózes, Craciun Iános, Tóth István, Blohmenhat Norbert, Deményi Ferenc, Wümmich János, Krimiti Péter, Grossu János, Mucsi János, Schaffer Ferenc, Zurecht Károly, Gúrgei Lajos, Hoffmann József, Szép Ferenc, Alois György, Onca Sándor, Igár Branslau István.

— Ne hagyja magát félrevezetni a karamellabevásárlásainál. Ügyeljen a Stoll-kerék felírására.

Tiltakoznak az ügyvédi Kamarák az igazságszolgáltatás egységesítése ellen

Az aradi Kamara állásfoglalása az ügyben

Hamangiu igazságügyminiszter törvénytervezete, amely az egész országban egységesíteni akarja az igazságszolgáltatást, Erdély és a többi csatolt területek jogászársadalmában élénk tiltakozásra adott okot. A kolozsvári és

nagyváradi ügyvédi kamarák már állást foglaltak ebben az ügyben és értesülésünk szerint az aradi ügyvédi kamara is a napokban fog tiltakozni az igazságszolgáltatás egységesítéséről szóló törvényjavaslat ellen.

Aradi fodrász, akinek két felesége van

Oroszországban nősült meg újból — Holttá nyilvánították, azután felesége férjhez ment a sógorához — A Vörös Kereszt most talál rá Csittában — Bonyodalmak a kettős házasság miatt

Nemcsak a klasszikus korban, hanem ma, a modern rádiós és repülőgépes években is vannak sorstragédiák. Komorak és furcsák, amelyeket nem emberek gondolnak ki, hanem csak az előírt, de annál borzalmasabban elgondolt szerepeket játszik el. A legszivtelenebb, de egyben tagadhatatlanul ötletes szerzőnek: az Életnek rendezésében.

Az orosz fogságban

Burghardt Róbert a háború előtt fodrászmester volt Aradon. Üzlete a Kasza-uccában tisztességes megélhetést biztosított. Tizennégyben, amikor a kábult, augusztusi napon embermilliók mozdultak meg, Burghardt Róbert is elvonult az orosz harcterekre. Eleinte jól ment sorsa, 1915-ben azonban egy rohamnál közrefogták a kozákok és többi társával együtt orosz hadifogságba került. Nagyszerűen működött azonban a Vörös Kereszt Egyletnek nemzetközi szövetsége, a hadifoglyok néhány hétre rá már értesítést küldtek haza hozzátartozóknak, hogy ne aggódjanak a végtelen orosz birodalomba került magyar katonáért. Burghardt Róbert is fogságba kerülése utáni hetekben már küldött levelet haza feleségének, amelyben tudatta, hogy melyik hadifoglytáborban van. Aztán szorgalmasan jöttek és mentek a levelek, majd minden két héten kapott a család értesítést és bizakodva tekintettek a jövőbe, amikor Oroszország a brest-litovszki békét megkötötte. A fogoly nem jött, míg egyszerre a levelek is elmaradtak, 1918-ban mintha elvágták volna, minden értesítés megszűnt Burghardt Róbertre vonatkozólag. Sem a visszatérő hadifoglytársak, akik vele egy táborban voltak, sem pedig az Oroszországba küldött levelek semmiféle támpontot nem nyújtottak, vajon a hadifogoly merre van és életben van-e még?

A halottá nyilvánítás

Burghardt Róbertné hosszú éveken keresztül várt férje hazatérésére. Az üzletet közben Burghardt Róbert öccse, Konrád vette át, aki támogatója maradt az asszonynak, aki egy szép napon avval a tervvel állott elő, hogy eltűnt hátyja feleségét nőül veszi. Burghardt Róbertné tehát megszerezte a szükséges igazoló iratokat, megnevezett tanukat és megindította az eljárást Oroszországban eltűnt férje halottá nyilvánítása iránt. Az aradi törvényszék el is rendelte Burghardt Róbert holtánnyilvánítását és amikor ez is megvolt, az özvegy és Burghardt Konrád házasságot kötöttek. Közben áthelyezték üzletüket a Ferenc-térre és életük nyugodt, rendes polgári életnek indult, egészen mostanáig. Addig, amíg az új férjben nem ébredt föl valami homályos érzés, amely a testvért ösztökélte arra, hogy ne elégedjen meg a dolgoknak befejezett tényként való kezelésével. Az új férj tehát mint testvér levelet írt Szovjetországba, Moszkvába. Szép kaligrafikus betűkkel rótt sorokban kérte meg a moszkvai Vörös Kereszt Egyesületet, hogy próbáljanak még egyszer

kutatni az 1918-ban eltűnt és azóta halottá nyilvánított Burghardt Róbert után.

Megkerül a halottnak hitt testvér

Hosszu hetek teltek el, amíg a moszkvai Vörös Kereszt Egyesületől értesítés érkezett. Ez pedig a szenzáció erejével hatott Burghardt Konrádra és feleségére. A Vörös Kereszt ugyanis arról számolt be, hogy hosszas utánajárással megtalálták Burghardt Róbertet, aki Csittában él, jól érzi magát, s aki közben egy orosz nőt vett el feleségül. Burghardt Konrád a kapott cím alapján a tizenhárom éve holtak hitt testvérbátyjának levelet írt, amelyben részletes értesítést kért az elmúlt tizenhárom év történetéről. A levél most érkezett meg Csittából Aradra, amelyben a volt orosz hadifogoly elmondja, hogy egzisztenciát teremtet magának künn, újból megnősült, mert hiszen Oroszországban az ilyesmi könnyen megy és három gyermeke van már feleségétől. Levelében egyben jelezte azt is, hogy amint alkalom kínálkozik rá, visszajön Aradra. Lehet, hogy végleg, de lehet, hogy csak látogatónak. Mert inkább ez a valószínű, ha megtudja, hogy itthon hagyott felesége közben újból férjhezment. Bár a holtánnyilvánítást érvényteleníteni lehetne, valószínű azonban, hogy a volt orosz hadifogoly nem teszi tönkre két asszonynak és két családnak a boldogságát. És öccsének is megbocsátja azt, hogy tizenhárom év után küldött első levelében elhallgatta úgy a holtánnyilvánítást, mint feleségének újbóli házasságát. Burghardt Róbert, akinek már második házaja lett Oroszország, szöke orosz asszonyával visszatér ismét Csittába, de már nem mint hadifogoly, hanem mint egy ember, aki boldogágokat tartott kezében és azokat nem zuzta össze.

Vizumát
és bucaresti-i ügyét
Sándor Ferenc menetjegyirodája intézi
a legelőnyösebben.

FORUM

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Tetszéssel olvastam az Aradi Közlöny vasárnapi számában megjelent strand-riportjukat. A Neptun-strandon történő rengeteg kellemetlen dologgal, amire ezuttal nem tért ki a cikk írója, már több ízben foglalkoztak hasábjainkon, a közönség panasza alapján. Most ismét egy közlérdékű panasz van a Neptun-strandon felállított büffé kiszolgálószemélyzete ellen. Ott van például a vízvezeték. Majd eleped az ember a szomjuságtól, vizet akar engedni magának és akkor jön egy természetes asszonyosság valahonnan a konyhából, hatalmas köcsögökkel a kezében és gorombán félrelöki a közönséget. Nem elég tehát, hogy ilyenkor tizenöt-husz percig kell várnia a szomjas fürdőzőknek, amíg az a néhány jókora kanna megtelik, hanem közben még goromba szitkozódásokat is kell hallgatnunk, hogy „menjen a Marosba inni”, „a kut vize szükséges a főzéshez” stb. Szerény véleményem szerint a vízvezeték elsősorban a közönség kényelmére van és ha már semmi újítást nem csináltak a Neptun-strandon, legalább a büffé kiszolgáló személyzete ne kellemetlenkedjék a fürdőzőknek, akik pénzükért nem akarnak gorombaságot kapni, ha néhány korty vizre megsomjaznak.

Megkülönböztetett tisztelettel:
B. S. előfizető.

Járványossá vált a kulbaugrás a falvakban

A ma délelőtt folyamán a pécskai csendőrség jelentette az aradi ügyészségnek, hogy az északa folyamán Molnár Sándorné pécskai asszony, aki régóta súlyos idegben szenvedett, az udvaron lévő kutba ugrott és mire tettét észrevették, már halott volt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

A Rothschild-család története

Az »öt frankfurti« anyja — Náthán Londonba költözik — Az angliai üzletek méretei — Hogyan játszották ki Napoleont? — A lekötözött Poroszország — A waterlooi csata — Vágtatás Brüsszelen át Ostendébe — Atkelés a csatornán élet és halál között — A tájékozatlan londoni börze — Mindenki ad, Rothschild vesz — Menynyit keresett egy nap alatt a londoni ház? — Második közlemény

Amsel Rothschild halála után a család központja az „öt frankfurti“ édesanyja *Gudula* Rothschild lett. Eszes, céltudatos asszony, akinek főtörekvése és főcélja az, hogy fiai az elhunyt apa egyéni és üzleti utjain haladjanak. A fiatalok már elegáns fogatokon járnak, ő azonban nem hagyja el a frankfurti ghetttóbeli ősi családi házat. Az anya szeme mindent lát, fülei mindent hallanak és mindenütt ott van, a hol egy józan és gazdag tapasztalatokban megőregedett tanácsadóra szükség van.

A frankfurti üzlet vezetését a legidősebb fiu, *Anselm Mayer* veszi át. A kor szerint harmadik fivér, *Náthán* Angliába költözködött, hogy a szigetországra kiterjesztett ügyleteiket személyesen vezesse. 1812-ben, az öreg Amsel halálának évében a legfiatalabb fiu, *Jakab* Párisban fiókot nyit, a többi fivér is külföldre megy helyet keresni, ott, ahol kedvező üzleti kilátás nyílik. Így alakul ki szélesebb kontúrokban a Rothschild-dinasztia későbbi világhatalma.

A londoni ház első milliója

A 19-ik század huszas éveinek elején a londoni Rothschild-ház finánciális jelentőségében már messze tulszárnyalta a frankfurti törzsházat, mert Náthán Mayer Rothschild, aki az angliai üzleteket irányítja, a legtehetségesebb a fivérek között. Teljes mértékben örökölte apjától a kereskedelmi kalkuláció művészetét és az üzleti tárgyalásokhoz szükséges ügyességet. Azonkívül olyan tulajdonságokkal van megáldva, amelyek az öreg Amselnél hiányoztak. Ezek: a spekulatív vakmerőség, a nagy áttekintés és a nagystíli kombinációkhoz szükséges bátorság. Náthán a szakmájában kiváló diplomata, taktikus és finánc-stratégia.

Az öreg Amsel, a maga elővigyázatos, de arányaiban kisméretű kölcsönügyleteivel az évtizedek folyamán tekintélyes vagyont szerzett. Kamatokból és jutalékokból forintot-forintra rakott és vagyona máris meghaladta azt az összeget, amit egy szolid és okos pénzkölcsönző akkoriban kockázatok nélkül összegyűjthetett. Rothschild Náthán vagyona azonban ugrásszerűen gyarapszik, mert éles szemével percek alatt átlátja a legbonyolultabb szituációt és virtuozitással kovácsol tőkét, ha a pénzszerzéshez a konjunktúra megfelelő pillanata elérkezett.

A londoni cégfőnök helyzete azonban könnyebb az apjánál, aki a Rothschild milliárdok alapját vetette meg, mert ő szerezte meg az első milliót. Egy különös véletlen okozta azt, hogy az alig 21 éves Náthán még édesanyja életében és annak beleegyezésével költözött Londonba. Egy angol kereskedelmi utazó, akinek révén az öreg Amsel posztóit Angliában vásárolta, egy alkalommal az áru megrendelése és leszállítása körül súlyos nehézségeket csinált. Náthán erre felveti édesapja előtt a tervet, hogy közvetítőre voltaképpen nincs is szükségük, mert sokkal célszerűbbnek tartaná, ha kimenne Manchesterbe, ahol a gyárosokkal közvetlenül tárgyalhatna és olcsóbb árakat és kedvezőbb szállítási feltételeket tudna kieszközölni. Néhány nappal később Rothschild Náthán uthan van Manchester felé. Gondolatai mind valóra valnak: rentabilissá lesz az, hogy a kereskedő közvetlenül tárgyaljon a gyárossal.

A posztógvártást tanulmányozni kezdi Manchesterben és azon töri a fejét, hogy miképpen tudna a gyárosok keresetéből is elvonni valamit. Miért vásároljon kész árut és minek engedje át a közbeeső nyereséget a gyárosnak? Inkább gyanót vásárol, befesteti azt és feldolgozásra adja egy másik gyárosnak.

— Sikerem titka — mondja később Roth-

schild Náthán — abban az egyetlen alapelvben rejlett, hogy azt mondtam magamban: 'a mit más tud, arra én is képes vagyok. Ezenkívül egy másik előnyöm is volt: gyorsan átlátam a helyzetet, nem haboztam sokáig és pillanatok alatt kötöttem az üzleteket.

Az arany szerepe a vérözönben

A második Rothschild-generáció legtehetségesebb tagja ilyen módon azt a 28.000 font sterlinget, amelyet apjától üzleti tőkeként kapott, néhány éven belül megháromszorozta. Náthán Londonban a világkereskedelemnek ekkor kialakuló központjában él, melynek üzleti méretei messze meghaladják nemcsak a frankfurti ghetttó-üzleteinek, hanem a casseli udvar nagyarányú pénzügyleteinek számadatait is.

Most már csak az a feladata, hogy gyökeresen befészkelje magát a londoni börzeélet és fináncspekulációk labirintusába. Itt is az volt a szerencséje, hogy az apja még életében egyengette az utját. Az öreg Amsel rábirta a casseli fejedelmet, hogy londoni bank-összeköttetését a Van Notten-céggel megszüntesse és a londoni Rothschild-ház utján számíttolja le váltóit, melyeket a brit kormány megbízásából az angol nemzeti bank a fejedelmnek csapatszállítás honoráriumá gyanánt ad. Rothschild Náthán rövidesen ismert és keresett pénzügyorossá válik a londoni piacon. Ezidőben a napoleoni háborúk alatt Angliában nagy a pénzháány. Angol csapatok küzdenek Napoleon ellen Spanyolországban és Portugáliában. A zsoldkifizetésekhez sok készpénzre van szüksége. Eleinte a brit kormány a kincstár által kiállított váltókat próbálta értékesíteni, de miután ezekre alig akadt vevő, azok csak diszagioval voltak eladhatók. Rothschild tömegesen és olcsón vásárolta össze ezeket a váltókat. Közben nagy aranyrakományok érkeztek Angliába, a Keletindiai Társaság ugyanis 800.000 font sterling értékű aranyat dobott a piacra. Ennek az aranynak nagy részét szintén megvásárolta Rothschild úgy, hogy a londoni kormánynak hozzá kellett fordulnia, hogy a saját váltóinak beváltásához szükséges aranyat megszerezze. Így Rothschild kétszeresen keresett ezeken az üzleteken.

A külföldi összeköttetések haszna

A brit hadvezetőség számítása ekkor újabb nehézségekre ütközik. A harcoló katonaság zsoldját Portugáliába kellene szállítani. De Napoleon minden Anglia felől jövő rakományt szemben kontinentális felületet rendelt el. A zárlat megszegése nagy kockázat, mert az aranszállítmányok könnyen az ellenség kezébe kerülhetnek. Rothschild újból közvetítőnek ajánlikozik. Szicíliai olasz és spanyol üzletbarátai révén oldja meg a problémát, de munkáját bőségesen megfizeteti a brit kormánnyal.

Skrupulusokkal valóban nem volt tulterhelve Rothschild Náthán. Amikor Napoleon Elba-szigetéről visszatért és egész Európában újból fellángolt a rémület, Rothschild aranyrudjaiból francia ércpénzt veret és azt Poroszország finanszírozására használja fel. Poroszország ugyanis súlyos anyagi nehézségekkel küzd és Angliához fordul egy 100.000 fontos kölcsönért. Blücher, a német havezér nagy veszteségek mellett volt kénytelen devizákat eladni, hogy seregeinek a zsoldot kifizethesse. Rothschild Náthán újból ügyesen keveri a kártyát és párisi fivére beavatásával 200.000 font sterlinget szerez Franciaországban Bülow porosz pénzügyminiszter számára. Így Berlinben is Rothschild Náthánt tekintik a megmentőnek. Rothschild mélyen lát az események és a fel-

lemények velejébe, a szövetséges kormányokkal fenntartott közvetlen összeköttetései folytán a politikai konstellációk minden fázisáról már jóelőre értesül s módja nyílik azokat üzleti érdekeinek megfelelően kihasználni. Hatalmas hírszerző apparátust szervez, hogy a világ minden táján történő fontosabb eseményekről elsősorban ő szerezzen tudomást. Több hajóskapitánnyal megegyezést köt, hogy azok az utjuk alkalmával szerzett híreket legrövidebb úton juttassák el megbízójukhoz. Rothschild az értékes híreket drágán fizeti meg. Galambposta útján állandó összeköttetést tart fenn megbízott hírszerzőivel.

Rövidesen új alkalom kínálkozik annak igazolására, hogy a gyorsan szerzett információkkal óriási összegeket lehet keresni. Napoleon hadainak előretörésével Rothschild pénzügyi engagmentjeit veszedelem fenyegeti. Bankházának sorsa, de fivéréié is attól függ, vajjon Franciaország vagy a szövetségesek győznek-e, mert hiszen az ő pénzügyi érdekeik harcban állanak Napoleonnal. Amikor a katonai helyzet Belgiumban kritikussá válik, nincs többé türelme ahhoz, hogy Londonban maradjon, személyesen, közvetlen-közelből akarja a kontinensen lefolyó élet-halálharcot figyelni. Belgiumba utazik és ott az angol hadsereghez csatlakozik s amikor Waterloo-nál az ellenséges hadak egymásba ütköznek, élete fockáztatásával egy magaslatra mászik és onnan figyeli a csata kimenetelét.

Ahogy a pénzszerzés zsenije dolgozott

Wellington, a szövetséges hadak vezére győz. Egy percet sem szabad tovább késnie, Rothschild hegyen-völgyön keresztül Brüsszelbe lovagol, ott kocsiá il és halálos iramban vágtat Ostende felé. A La-Manche csatorna fölött hatalmas vihar dühöng, a több méter magas hullámok miatt nem közlekednek a hajók. A vakmerő utas azonban tízszeres árat ajánl, — mert főcélja az, hogy Londonba érkezzék, mielőtt a waterlooi diadal köztudomásává válik.

Végre kap egy hajót. Elindulnak. A csapkodó hullámok labdája lesz a gyöngye jármű. A hajó személyzete fejet veszt, a kapitány haját tépve ereszteti le a mentőcsónakot. Partot értek.

A trükk sikerült. Következő reggel a londoni börzén még egyetlen ember sem ismeri az ütközet kimenetelét. Mindenki Rothschildot keresi, mert ha másnak nem is, neki ismernie kell a legújabb híreket. Kérdésekkel rohanják meg Rothschildot, aki azonban az éjszakázás következtében sápadt, egy szót sem szól, lehangoltan látszik és csupán vállait vonogatja.

— Tehát Blüchert és Wellingtont megverték? Napoleon győzött? — zúdultak feléje a kérdések. De Rothschild aikát egyetlen szó sem hagyja el.

Most már biztosra veszik, hogy Anglia a döntő csatát elvesztette. Feketlen baisesse tör ki, az értékek árfolyama zuhan és mialatt a többi börzespekulánsok potom áron dobálják értékpapírjaikat a piacra, Rothschild titokban megbízottai által néhány garasért őzevásárolja a kincseket érő értékpapírokat. Másnap köztudomásává válik, hogy a szövetséges hadak leverték Napoleont s a londoni tőzsde diadalmamórában az egyik végétől a másikba lendül: azok az értékpapírok, amelyekért tegnap egy gyufaszálat sem adtak, ma már aranyat érnek. Rothschildnak drágán fizette meg a londoni tőzsde azt az izgalmas, a tomboló viharral dacoló, veszedelmes utazást: ezen a napon több mint 1 millió font sterlinget keresett.

Dr. S. J

TARKA ESEMÉNYEK

Tenniszbajnoknő, aki még a filmen sem hagyja magát megcsókolni.

Willst Helén, az ismert híres tenniszbajnoknő nemrég Hollywoodba szerződött egy filmgyár. Ez a szerződés állítólag 250.000 dollár évi jövedelmet biztosított számára. — Willst Helén hirtelen felbontotta a szerződését és otthagyta a filmvárost. Hír szerint a szakítás azért történt, mert a film felvétele közben a hősszerelmesnek többször és nyomatékosan meg kellett csókolnia a tenniszbajnoknőt. Willst Helén nem tűrte a csókot és inkább lemondott a filmezésről. San Franciscoba érkezve a tenniszbajnoknő nyilatkozott az afférról s többek között a következőket mondotta:

— Mese az egész! Miért ne engedtem volna magam megcsókolni? Azért hagytam ott Hollywoodot, mert semmi kedvem sincs ahhoz, hogy filmezzek. Lehet, hogy tehetségem sincs. Kétségtelen viszont az is, hogy a partnerom csak filmen szép, az életben alaposan kifestett maskara és van abban valami, hogy tényleg undorodtam attól, hogy megcsókoljam.

A filmvállalat erre nyilatkozatot küldött be a lapoknak és lefényképezett jelenetekkel illusztrálta, hogy Helén minden erejével védekezett az ellen, hogy partnere őt megcsókolja és egyben csatolta egy jónevű ideg orvos véleményét is, aki ezt a csók-irtózást valószínűnek tartja a tenniszbajnoknőnél.

WILSON EMLÉKE. Varsóban ünnepélyes kezek között Wilson özvegyének jelenlétében leplezték a volt amerikai elnök szobrát. Az emlékmű Wilson álló alakban ábrázolja, amint jobbkezevel Lengyelország térképére mutat.

„Kanyaró-tea” divat Angliában. Bery dr. Lincoln egészségügyi felügyelő egyik előadásán kijelentette, hogy egyes angol vidékeken kialakult az úgynevezett „kanyaró-teák” szokása. Ha egy gyermek kanyaróban megbetegszik, akkor betegágya körül teadélután rendeznek, amelyre meghívják a közelben lakó összes gyermekeket, hogy ha már meg kell kapniok a kanyarót, legalább minél előbb essenek túl rajta.

LEGUJABB VILÁGREKORD. A legfrissebb világrekord tulajdonosát Wenzel Lochnak hívják. Huszonegy éves csehországi származású. Délután két órakor felült Calaisben egy négy méter hosszú és másfél méter széles gumicsónakba és este nyolc órakor kikötött Dowerben. Amikor ezt az új világrekordot bejelentette a francia evezős szövetségnek, a főtitkár mosolyogva így szólt: — Mi szükség volt erre a nagy erőfeszítésre? Hiszen a luxus hajó ma már egy óra alatt kényelmesen átviszi önt Calaisből Dowerbe!

Repülőgépből vendéglő és bár. George Anderson flushingi (Egyesült Államok) vendéglős egy árverésen 500 dollárért megvett egy huszonöt személyes óriásrepülőgépet, amelyet 1929-ben 100.000 dollár költséggel építettek és egy szabad mezőn vendéglővé alakította át. A száz láb hosszú szárnyak alatt még esőben is szabadban lehet étkezni, a kényelmes utaskabinban pedig szendvicshárt rendezett be az élelmes vállalkozó, aki most még azt akarja keresztül vinni, hogy engedélyezék az óriásrepülőgépek repülését is.

ÉLŐ MARIONETTEK. A berlini városi színházban most mutatták be a „Pedro mester bábjátéka” című darabot, amelynek az a különlegessége, hogy a színpadon marionett szerepeket játszanak. Az egyes szerepek megszemélyesítői bábszerű szögletes mozdulatokkal játszik végig az egész darabot.

Tudósok kerestek. A kínai kormány azzal a kérelemmel fordult a Népszövetség szellemi együttműködési bizottságához, hogy küldjenek Nankingba filozófusokat, orvosokat, jogi és politikai tudósokat, természettudósokat és írókat, hogy a kínai egyetemeken előadásokat tartsanak. A kínai kormánynak az a kívánsága, hogy ezek a tudósok kizárólag német, osztrák, vagy skandináv polgárok legyenek és már az idén szeptemberben megkezdjék működésüket.

Veszedelemes oroszianszállítás. Tegnap délután a Brandenburgban működő Sarrasani-cirkuszban egy fiatal orosz lány, amely először került ideidomításra, ráugrott az állatszállításra és annak bal felső karját átharapta.

Megölte három gyermekét egy bestiális anya

Borzalmas gyermekgyilkosságok Cernautiban — Letartóztatták a gyilkost

Cernautiból jelentik: A cernauti csendőrség ma délelőtt letartóztatta Paraschiva Dupezeka 18 éves cselédét, aki ellen az a vád, hogy megölte három törvénytelen gyermekét. A letartóztatás egy feljelentés alapján történt és a bevezetett nyomozás már meg is állapította a cselédleány bűnösségét. Kiderült ugyanis, hogy a cselédleány 1928. december havában megjelent a cernauti-i szülészeti klinikán és ott megszülte gyermekét.

Pár nappal később a járőrök a város

egyik utcái árkában egy megfagyott csecsemő holttestét találták, azonban a bevezetett nyomozás akkor nem tudta a bűnös anyát kideríteni. Paraschiva Dupezeka második gyermekét 1929-ben szülte és ezt a gyermeket is pár nappal később az utcán találták meg holtan. A bestiális anya harmadik gyermekét egy héttel ezelőtt hozta világra és ezt a gyermeket tegnapelőtt a mezőn játszadozó gyermekek fedezték fel egy fa tövében. A gyilkos anyát a csendőrség átadta az ügyésznek.

Öt fegyveres bandita kirabolta egy autótaxi utasait

Rablótámadás az országúton — Meztelenre vetkőztették az utasokat — A banditák az autótaxit is elrabolták

Bazargicből jelentik: Vakmerő rablótámadás történt az elmúlt éjszaka a Bazargic felé vezető országúton. A késő éjszakai órákban egy autótaxi haladt Bazargic felé, amelyet Semi Juseim sofőr vezetett. Az autótaxiban Petrea Miklós őrmester, Stoján Demeter tisztviselő és egy harmadik utas, akinek nevét nem sikerült megállapítani, ültek. A gépkocsi vezetője Valucuresti község határában arra lett figyelmes, hogy a még tőle pár száz méterre fekvő erdő fái között gyanús alakok mozognak. Azt hitte azonban, hogy csak rémlátások győtrik, mivel meglehetősen álmos volt és ezért tovább hajtott.

Amikor az automobil ehhez a ponthoz ért, hirtelen öt állig felfegyverzett bandita ugrott elő a fák közül és lövöldözni kezdtek az autóra. A sofőr természetesen azonnal leállította a motort és a banditák felszólításaira úgy ő, mint az utasok kiszálltak a gépkocsiból. Az öt rabló ezután átkutatta valamennyi ruháját, minden értéktárgyukat elszedték, majd levetkőztették őket és csaknem teljesen meztelenül, az éj sötétjében, az országúton hagyták a négy kiraboltt embert. A banditák ezután a gépkocsiba ültek és elhajtottak. A környékbeli csendőrségek erőyes nyomozást indítottak a banditák kézrekerítésére.

SPORT KÖZLÖNY

Kéthetes regáti turára indul a NAC

A Jugoszlávok ellen szereplő válogatottunkban öt NAC-játékos volt és ez még jobban megszilárdította a NAC hírnevét. Albut szeretnék kölcsön kapni a turára

Nagyváradról jelentik: Sportkörökben régen tudott dolog az, hogy egy csapat sorozatos, szép szereplése mindig megerősíti a maga gyümölcsét. A NAC legutóbb állandóan szépen szerepelt és a sikerei koronáját az Aradon gőlözönnel győző III. Ker. FC legyőzésével tette fel. Ezek a szép sikerek maga után vonták, hogy az országos válogatott csapatunk zömét NAC-játékosok alkották. A NAC csatárai vitték diadalra Zágrábban a nemzeti válogatottunkat is. Most a NAC

vezetősége kéthetes turára viszi a csapatát. A tura első állomása Constanta, Ploesti, majd Bucuresti következnek. Több regáti város után, Brassóban és Szebenben fognak játszani.

A NAC ezt a turát bomba-csapatával akarja végigjátszani. Már sikerült a Kinizsi Zelebrákiának személyében egy megfelelő centerre szert tennie. Mint hírlik, a NAC a Gloria válogatott hátvédét, Albut szeretné kölcsön kapni és ha ez sikerül, akkor a NAC valóban nagytudású csapattal indul a turájára.

Két hét múlva ér haza az Újpest

Budapestről jelentik: Egvedül az Aradi Közlöny számolt be arról, hogy az újpesti csapatot a sorozatos délamerikai kudarok miatt, a klub elnöksége hazarendelte. Ezt a feltűnést keltő híradásunkat most hivatalosan megerősítették. Az Újpest a Conte Verde oceanjárón indul Montevideoból, 22-én Barcelonában érintik először az európai partot és 25-én, szombaton délelőtt érkeznek Budapestre. Az Újpest okosabbat nem tehetett, mert nemcsak, hogy erkölcsileg, hanem anyagilag is rosszul sikerült a tura.

O Cochet profi lesz. Párisból jelentik: Cochet, a francia erőlista első helyezettje, aki világviszonylatban is az első között foglal helyet, mint hírlik, profi lesz és bemutatkozását Tilden ellen tervezi.

O Tyukodi az AMTE-ben. Tyukodi, a Vointa jóképessége, fiatal kapusa, az AMTE-ba kérte átigazolását. A munkásklub máris benyújtotta a szövetséghez az aláírt igazolólapot, így Tyukodi az AMTE játékosának tekinthető. A piros-feketék csapata nagyon megerősödött ezzel a nagytudású játékosal.

O Kikapott az Ambrosiana. A milánói Ambrosiana, mint ismeretes, tavaly az Újpestet verte ki a Közép-európai Kupa-mérkőzések során, most a genfi Urániával mérkőzött meg és a svájciak 4:2-re győztek. Ez a feltűnést keltő győzelem a svájci football fellendüléséről szóló híreket erősíti meg.

O A „Csikók” Temesvárott. A Bucurestiben két alkalommal is diadalmasan szereplő magyar második garnitúra vasárnap Temesvárott veszi fel a küzdelmet a Ripensia ellen.

O Debrecen—Nagyvárad városközi vízilabda-mérkőzés színhelye lesz vasárnap a Püspökfürdő modern sport-uszodája.

O Csehszlovák turáján kétszer is győzött az Attila. A miskolci Attila két ízben is győzött a turáján, először a Rimaszombati POS-f győzte le 4:2-re, másnap a Rimaszombati ME felett diadalmaskodott, az eredmény 3:1 volt.

O A Bástya Bucurestiben. A szegedi Bástyát a Juventus két mérkőzés lejátszására hívta meg Bucurestibe. Szombaton a Juventus, míg másnap valószínűleg az Unirea-Tricolor lesz az ellenfele.

Nemzetközi tenniszverseny Aradon

Az AKE vezetőségétől kaptuk a híradást, hogy augusztus 1. és 6-ika között nemzetközi tenniszversenyt rendez. Ezt a versenyt egészen nagyszabásúra tervezik és már meghívták a legjobb magyar, osztrák, cseh, lengyel és jugoszláv versenyzőket, természetesen, hogy az itteni legjobb játékosok is indulni fognak. A lengyel és jugoszláv versenyzők részvétele már biztosra vehető, mert velük létre jött a megállapodás.

O Ifjusági tennisz csapatverseny Kolozsvárott. A KAC rendezésében országos ifjusági csapatversenyt fognak lebonyolítani vasárnap. Ezen a versenyen az AKE a következő összeállítású csapatot indítja: Somogyi Klári, Kele Marika, Gitta Sándor és Gitta Antal. A verseny hét számból áll. Reméljük, hogy a jóképességi junior versenyzőink győzelemmel fognak hazatérni.

„A szenzációk alkirálya“ nyilatkozik édesapjáról, aki 69 éves és egy filmszínésznővel él

— Beszélgetés a fiatal Hearsttel, kinek lapjait huszmillió ember olvassa —
Vezércikkíró évi 100.000 dollár fizetéssel

Bécsből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Néhány nap óta Bécsben tartózkodik John Hearst, az amerikai sajtókirály fia feleségével. A mintegy 40 éves John Hearst apjának teljhatalmu helyettese és ezért Amerikában a sajtó alkirályának nevezik. Kedves közvetlenséggel beszél apjáról, William Randolph Hearstról, akinek lapjait mintegy 20 millió olvasó vásárolja. A Hearst-család vagyonát 100 év előtt a nagypapa alapozta meg aranyással. Fiára, a későbbi újságkirályra 50 millió dollárt hagyott. Ezt a pénzt William Randolph Hearst újságok alapítására és összevásárlására fordította és a sajtóüzlettel olyan hatalmas vagyont szerzett, hogy ma évi hivatalosan bevallott négy millió dollár jövedelem után fizet adót. Az öreg Hearst éveken át tagja volt az amerikai kongresszusnak is. Jelenleg 69 éves és noha feleségétől nincsen elválva, együtt él Marion Davis filmszínésznővel, ami a „morális“ Amerikában mindenesetre szokatlan dolog. William Hearst az apja Marion Davis két gyermekének is.

Hearst lapjai már évek óta a világbeke szolgálatában állnak, habár Hearsték nem titkolják, hogy elsősorban üzletemberek és programjukban nem vezeti őket idealizmus.

— Apám — meséli a fiatal Hearst — Ford mintájára megteremtette a sajtó nagyszervezetét. Egyik newyorki lapunk, a „New York Evening Journal“, kétmillió példányban jelenik meg naponta. A vasárnapi kiadás példányszáma azonban meghaladja a nyolcmilliót. Fontosabb lapjaink ezenkívül a „New York American“, a „Chicago American“, a „Boston American“ és a „Washington Herald“. A Hearst-koncernhez a szintén tulajdonukat képező „International News Service“ révén 1400 újság tartozik. Az „International News Service“ leghevesebb konkurrensa a másik nagy sajtóiroda, az „Associated Press“.

— Joggal vagy jog nélkül, apámat és engemet a szenzációk királyának és alkirályának neveznek, mivel mi arra törekedünk, hogy már a címekben mindent elmondjunk és ezért a cikkek címei talán valamivel rikoltóbbak, mint kellene. Ez az oka annak, hogy úgy a mi lapjainkat, mint elhunyt magyar származású nagy konkurrensünk, Pulitzer újságjait Amerikában a „Yellow Press“ (sárga sajtó) osztályába sorozták.

— Apám a háború előtt és után németbarát magatartást tanúsított és ezért lapjainkat a

háború alatt időnként bojkottálták. Lapjaink páratlan sikerét a riporterek szerencsés kiválasztása alapozta meg. Apám sohasem fukarkodott, ha jó újságírók fizetéséről volt szó. Így például Amerika leghíresebb vezércikkírója, Arthur Brisbane, aki kizárólag lapjainknak dolgozik, 100.000 dollár évi fixumot kap.

— Amint ismeretes — folytatja John Hearst —, apámat tavaly kiutasították Franciaországból. Mi ugyanis megszereztünk egy titkos francia flottaegyezményt és nyilvánosságra hoztuk abból a helyes felfogásból kiindulva, hogy a sajtó köteles mindent közölni, ami a közvéleményt érdekli. Ugyanekkor apám lapjainkban erős cikkben támadta a franciák imperialista politikáját.

A beszélgetés végén John Hearst még közölte, hogy lapjai összesen 20—25 millió példányban jelennek meg.

Egy villanyszerelő tragikus szerelme

Kötélen akart leereszkedni szerelmeséhez, lezuhant és szörnyethalt

Bucurestiből jelentik: Különös halálos szerencsétlenség történt ma délután, a Lipscani-ucca 26. számú házban, ahol Nae Demeter 45 éves szerelő lezuhant a ház harmadik emeletéről és azonnal szörnyethalt. Nae Demeter már hosszabb idő óta udvarolt egy cselédleánynak, aki ugyanabban a házban, egy emelettel lejjebb lakott. A szerelő ma délből hazatérve, valószínűleg, hogy a leányt megráfálja, egy kötelet erősített ablaka párkányára, azzal a szándékkal, hogy azon leereszkedik a leány ablakába.

A szerencsétlen ember már körülbelül a kötéli közepe táján lehetett, amikor az elszakadt és a szerelmes szerelő szédítő magasságból az ucca kövezetére zuhant, ahol borzalmasan összeroncsolt tagokkal terült el és azonnal kiszenvedett. A hatóságok a szerencsétlenség ügyében bevezették a nyomozást.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Eredménytelen volt a dohánynagyfőzsdékre

Az ajánlattevők nem biztosították az árusítás zavartalanságát — Visszafizetik a megtartott árlejtés letétbe helyezett garanciaösszegeket — A végleges döntést elhalasztották

Bucurestiből jelentik: A monopol vezérigazgatósága, mint ismeretes, a dohányárusítások bérbevételére pályázatot hirdetett, amelyeket most tekintettek át, azonban valamennyit elégtelennek találták. A pályázatok

nem biztosították ugyanis a dohányárusítás zavartalanságát és a monopol érdekeit. Ezért elhatározta, hogy a pályázatok feletti döntést elhalasztja és a letétbe helyezett garanciaösszegeket a mai naptól kezdődőleg visszafizeti.

Anglia kölcsönt ad a szovjetnek

Feltűnést keltő kijelentés a munkáspárt ülésén — A kétmillió fontos hitel feltételei

Londonból jelentik: Az angol munkáspárt tegnapi ülésén feltűnést keltő kijelentés hangzott el. Eszerint ugyanis Anglia nat-millió font hitelt ad a Szovjetnek és az erről szóló hírt Graham kereskedelmi miniszter már holnap, vagy holnapután hivatalosan be fogja jelenteni. Ha ez a híradás megfelel a

valóságnak, úgy Anglia lenne az első állam, amely kölcsönt ad a Szovjetnek.

A kölcsön feltételei szerint, a Szovjetnek a kölcsön összegéből az angol piacon kell be-
vásárlásokat eszközölnie. A kölcsön hatvan százalékát az angol kormány garantálná, míg negyven százalékáért a négy, leginkább érdekelt nehézipari tröszt vállalna garanciát.

— Megkezdődtek az aradi víz feljavítására irányuló munkálatok. Ma megkezdették a vízműveknél azokat az átalakításokat, amelynek célja az, hogy a Maros és a Fuccától, Az Óvár-térig terjedő fővonal közti részt az ugynevezett nyitott rendszerű tárolt vizet lássa el, ami által ez a rész minden tekintetben elfogadható, iható vizet kap. A munkálatok előreláthatólag két-három héten belül befejeződnek és amint azt már az Aradi Közlöny megírta, ettől az időtől kezdve, a lakosságot kéri fel a város vezetősége, hogy a vizet megfigyelje és az esetleges panaszait bejelentse. Ez az első lépés a sok panaszra okot adó aradi víz megjavítására és egyidejűleg jobban átszűrt vizet kap Arad többi része is.

— A kaposvári Ring Lipót-cég fizetéseket. Kaposvárról jelentik: Az országosan ismert Ring Lipót és Samu közkereseti társaság ellen ma elrendelte a törvényszék a csődönkívüli kényszerelvezést. A Ring-cég Magyarország legnagyobb építkezési cég eladásával foglalkozó vállalata volt. A cégnek ezenkívül nyolcezeröttszáz holdas bérgazdasága volt, valamint parcellázással is foglalkozott. A Ring Lipót és Samu-vállalat ötven éve állott fenn. A közzétett status szerint, a cég aktívái egymillió hatszázkilencvennégyezer, míg passzívái egymillió kilencszázhatvanegyezer pengőrt tesznek ki. A közismert cég fizetéseketelensége országosan nagy feltűnést keltett.

Felosztatták a dévai iparkamara tanácsát

Déváról jelentik: A kereskedelemügyi miniszter folyó hó 6-án kelt 54.539. számú rendelete alapján, Déván felosztatta a kereskedelmi és iparkamara tanácsát. Helyette egy interimár bizottságot nevezett ki, amelynek tagjai: Vulpe Theodor, Voisan Dragomir, Dániel Lajos, Löwi Hermann, Cuteanu Juon, Marzescu Parten kereskedők, Tinoc Tiberiu bankigazgató, Blum gyáros, Lebontiu Péter és Szeményi István iparosok. Az interimár bizottság máris megkezdte működését.

— Megsemmisítik a gyémántkészletek egy részét, hogy a magas árat fenntarthassák. Amszterdamból ezt a szinte hihetetlennek látszó hírt jelentik: A hollandiai gyémántkereskedők szindikátusa elhatározta, hogy a meglévő gyémántkészletek egy részét megsemmisítik, hogy ezzel a gyémánt árának zuhanását megakadályozzák. A szindikátus körülbelül egy esztendeje beszüntette a termelést, mert máskülönben nem tudta volna megakadályozni a rája nézve hátrányos árzuhanást. Ez a hír annál is inkább valószínűtlen, mert ha a gyémántkészlet egy részét kivonják a forgalomból, szintén elérhetik céljukat a gyémántkereskedők.

Aradon elfogott betörők bűnlajstroma

Több évet töltöttek börtönben.

Emlékeztet még az a betörés, amelyet Vigyázó László Astra-gyári vezérigazgató lakásában követtek el és amelynek alkalmával a vakmerő betörőknek csak egy Browning-revolvert sikerült elvinniük. A két betörőt annak idején csak izgalmas hajszá után sikerült elfogni és kihallgatásuk folyamán kiderült, hogy regáti származásúak. Az aradi rendőrség ekkor átiratot intézett a kisenyei rendőrséghez, mivel a két betörő Aradra jövele előtt Kisenevben tartózkodott.

A kisenyei rendőrség, válasza ma érkezett meg az aradi rendőrségre és az meglepő adatokat tartalmaz. Eszerint az egyik betörő, Eisensteil Elik Bucurestiben és Kisenevben követett el betöréses lopásokat és ezért a kisenyei törvényszék négy évre ítélte. A másik betörő, Leb Kaminski először Galatiban működött, majd pedig Kisenevben követett el betörést. Őt a kisenyei törvényszék négy és fél évi börtönre ítélte, amelyet ki is töltött. Miután kiszabadultak a börtönből, határozták el, hogy Aradra jönnek és itt valami uton-módon pénzre tesznek szert. Közölte a kisenyei rendőrség az aradi rendőrséggel azt is, hogy a Leb Kaminski név álnév és a betörő eredeti neve Aronovici Schwartzmann. A kisenyei rendőrség értesítése csak súlyosbítólag fog hatni a két rovtomultu betörő ítéletére.

HIRDESSZEN a 46 éve fennálló **ARADI KÖZLÖNY-ben!**

Ne fogadjon el mást, csak védjeggyel ellátott „Original Weisz-féle erdélyi vert hajú kenyeret“.
Óvakodjunk az utánzatoktól.

A világ tőkeforrásai felmond- ták a szolgálatot

A francia aranygazdag-
ság és a világ elszegé-

nyedése — Adatok, amelyeket aktuálissá tett a Hoover-terv.

— Érdekes kimutatás a hitelező és adós államokról —

Három évvel ezelőtt, 1928-ban és még a rákövetkező évben is Boom uralkodott a világ-piacon. Boom amerikai szó: a tomboló hosszú jelenti, azt jelenti, hogy ilyen időszakban minden sikerül, mindenkinek érdemes vállalkoznia. Többet jelent ez a szó, mint fellendülést, mert az eredményt magát jelenti és ezt is abban a formában, mintha már nem is kellene többé hanyatlásra, rossz időkre gondolni.

És alig telt el két esztendő, a világ benne van a legfeketébb balsorsban, amely valaha is osztályrészül jutott. A virágzó vállalatok helyét hideg kémények és a munkanélkülek milliói jelzik: nincs tőke, nincs vállalkozás; már az is sikert jelent, ha a régi és nagy vállalat egyik napot valahogy eltolja a másik után.

Mi történt? Vagy mi módon történt az, ami itt ránk kényszerítetnek? A Népszövetség gazdasági bizottsága a nemzetközi kereskedelemnek és a nemzetközi tőkeáramlásnak adatain keresztül igyekszik ennek a problémának végére járni. Nemrégiben közölte erre való kutatásainak és adatgyűjtésének első kötetét és most küldte szét a második kötetet a nemzetközi fizetésekre vonatkozó megállapításokkal.

Érdekesnek tartjuk az adatokat ismertetni most, amikor a Hoover-terv a megvalósulás stádiumába lépett és Hoover elnök olyan kijelentést tett, hogy hajlandó elengedni a háborús adósságokat.

A kötet adatai szerint 1928-ban az Északamerikai Egyesült Államok 1059 millió dollárt helyeztek ki idegen államokban. 1929-ben már csak 213 milliót tett ki ez az összeg. Anglia 1926-ban 26 millió dollár tőkét vont el idegen államoktól, ennyit tett ki fizetési mérlegének aktív egyenlege. 1927-ben azonban már újra

hitelező állammá lett: 481 millió dollár, 1928-ban 666 milliót és 1929-ben 671 milliót helyezett ki. Ez az összeg azonban 1930-ban egyszerre 189 millió dollárra hanyatlik. Franciaország 1927-ben 503 millió, 1928-ban 234 millió forgótőkével járult hozzá a világ gazdaság tőkészkészletének ellátásához. 1929-ben egyszerre nemcsak megállt tőke kivitele, hanem fizetési mérlege 28 millió dollár aktívummal zárult. Ekkor indul meg aranyhalmozása, amely azóta olyan szédületes eredményekre vezetett nemcsak a francia aranygazdagság, hanem a világ elszegényedése terén is. Svájc is a világ tőkekölcsonzó államainak sorában szerepel, bár kisebb összegekkel. Nála is ugyanez a folyamat játszódott le. Svédország, amely a gyűfatrószit üzletei révén mind nagyobb mértékben válik finanszírozó állammá, ellene szegült az általános irányzatnak. Így 1923-ban fizetési mérlege még csak 1.3 millió dollárral volt passzív, vagyis ennyi volt az általa a külföldnek hitelezett nettó összeg. Attól kezdve ez meglehetősen gyorsan növekedett. 1927-ben már 65 millió dollár az évi nettó összeg. 1928-ban ez lecsökkent 18.5 millió dollárra, de 1929-ben újra 71.3 millió dollárt tesz ki.

Csehszlovákia 1928-ban 61 millió dollár és 1929-ben 23.8 millió dollárt helyezett ki a világ-piacon. A távoli Holland-Indiáról csak kevesen tudják, hogy a világ egyik tőkeforrása. Még 1925-ben 187 millió dollár áramlott szét onnan, azóta ez igen összezsugorodott. 1928-ban a tőke kivitel már csak 0.4 millió dollár volt, 1929-ben pedig maga is 66 millió dollár tőkére szorult idegen államoktól.

Németország külön fejezetet 1924-ben 421 millió dollár hitelt kapott, 1927-ben és 1928-ban pedig ez az összeg meghaladta az egymilliárd dollárt. 1929-ben azonban már csak egy fél milliárdot kapott a német birodalom.

Igy jelentkezett a világ gazdaság válságának megjelenési formája. A tőkeforrások felmondották a szolgálatot, ami megakasztotta a nemzetközi áruforgalmat, elvágta a termelés lehetőségét és növelte a munkanélküliséget.

A mezőgazdasági adósságok törlése

A nemzeti-parasztpárt programja — Hogyan akarnak segíteni a bajba jutott gazdákon — A terheket az államnak kell vállalnia

Bucurestiből jelentik: A Curentul szerint a nemzeti-parasztpárt végrehajtó-bizottságának holnapi ülésén meg fogják állapítani a párt nyári aktivitásának programját. Eszerint az ország összes nagyobb városaiban gyűléseket hívnak össze, amelyek a Bucurestiben tartandó országos kongresszusban fognak kulminálni. A párt követni fogja a közigazgatási autonómiát, a decentralizációt visszaállítását és mint új pontot fogják a pártprogramba felvenni: a mezőgazdasági adósságok törlesztését. A párt úgy látja, hogy a gazdák a tönk szélén állnak és nincs más mód megmentésükre, mint egy radikális reform, amely véget vet ennek a súlyos problémának. A nemzeti-parasztpárt azt hiszi, hogy Európa gazdasági krízisének egyetlen orvossága egy olyan reform, amely teljesen törli a gazdák adósságait. A párt egyelőre még nem talált módot arra, hogy a bankok szempontjából, hogyan lehetne ezt a kérdést megoldani. A megoldás pedig semmiesetre sem történhetne olyan formában, hogy a bankok elengednék a mezőgazdasági adósságokat. Ezt az áldozatot nem volna módjában meghozni egyetlen pénzügyintézetnek sem s ezért az ilyen irányú kísérletek csak meddő próbálkozások lehetnek. Ha bajba jutott mezőgazdákra segíteni akarnak, úgy a segítés anyagi terheit az államnak kell viselnie.

A végrehajtó-bizottság holnapi ülésén fogják felolvasni Maniu levelét, amelyben válaszol a bucuresti-i és kolozsvári gyűlések határozataira. Miután bizonyos, hogy Maniu nem változtatja meg elhatározását, a nemzeti-parasztpárt vezetősége részéről már megtörténtek az első puhatolódzó lépések Titulescunál, hogy hajlandó-e elvállalni a párt elnöki tisztségét.

Nyaraltatás a Püspök-fürdőben gyermekeknek

(állandó tanárnői felügyelettel szülők nélkül is) és felnőtteknek villalokásban lakás és kitűnő ellátás tetszés szerint orth. kóser, vagy magyar konyha havi 3500.— Lej. — Rádiumos hullám fürdője, s trandja szenzációs!
Szellemileg kimerülteknek elsőrendű!!

Tultermelés a szeszgyárakban

Az új szesz törvény három csoportba osztja a szeszgyárakat

Az új szesz törvény alkalmazására az illetékes minisztérium részéről most több rendeletet bocsátottak ki. Ezek szerint a szesz denaturálását ezentúl bizonyos meghatározott ideig bizonyos gyárcsoportok végzik. Általában egy-egy csoportba 12 gyár kerül, melyek körülbelül 2 hónapig a szesz denaturálásával egyedül jogosítottak foglalkozni.

Természetesen ezen gyárak működési feltételeit a rendelet erősen szabályozza, amennyiben az előre megállapított időben szeszt csak égis célkora denaturálhatnak s italok készítésére szolgáló szeszt nem gyárthatnak s nem kereskedhetnek vele s nincs jogukban nyers szeszt finomítani. A gyárak a denaturálási határidőn túl csak akkor foglalkozhatnak továbbra is másfajta szeszek gyártásával, ha a végső gyártási terminusig a számukra engedélyezett szesz mennyiséget teljes mértékben denaturálták és értékesítették. A gyárakat tehát három csoportba osztották, mely szerint vannak olyanok, amelyek a szesz denaturálásával bizonyos határidőn belül foglalkozhatnak, azután olyanok, amelyek ilyen munkát nem végezhetnek, de denaturált szesz készletük van s végül olyanok, amelyek kívül esnek ezeken a kategóriákon. Érdekes megállapítani, hogy a szeszgyárak készlete ezidő szerint olyan nagy, hogy az a fogyasztást évekre előre fedezi. Éppen ezért az új rendelet kimondja, hogy a gyár nem működése esetén sem veszt el működési engedélyét.

Ezzel szemben a szeszgyárak újra működésbe csak akkor léphetnek, ha ezt előzőleg az illetékes minisztériumnál kérelmezik a szükséges megokolással.

Időközben a minisztérium bekérte az összes gyáraknak arra vonatkozó adatait, hogy mekkora készletük van s milyen nagy nyersanyagraktárral rendelkeznek.

Egy újabb rendelet most a szeszgyárak hivatalos ellenőrzéséről fog szólni, ami értesülésünk szerint igen szigorú lesz.

— Gazdasági kérdéseket tárgyalt az állandó választmány. Arad város állandó választmánya ma ülést tartott és több apró aktuális kérdés felett döntött. Így árlejtsést írt ki egy, a Buzsákban építendő, négy tantermes iskola munkálataira, foglalkozott Pancota község kérelmével, amelyben az országos vásár februárban való megtartásához a város engedélyét kérte. A választmány hozzájárult Pancota kérelméhez, mert az aradi vásár április elején van és ezért nem jelent konkurrenciát a szomszédos Pancota vásárra. Tripa Mihály azon előterjesztését, hogy a vízművek-nél felgyűlemlett mézsmennyiséget adják el, mert a műveknek arra szüksége nincsen, elfogadták és nyilvános árlejtésen el fogják adni. Ezen kívül foglalkozott az állandó választmány az ármegállapító bizottság legutóbbi döntésével és hozzájárult ahhoz, hogy a huszárokat különként két lejjel leszállítsák.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

Mielőtt nyaralni megy,

vágja ki ezt az űrlapot és azt kitöltve, levelezőlapra felragasztva, küldje be a kiadóhivatalnak.

Kérem az

ARADI KÖZLÖNY-t,

mely eddig

(Név, város, utca)

címre járt, folyó hó ____-tól ____-ig

a következő címre küldeni:

Többmillió vakmerő betörés Bucurestiben

Kifosztották egy dúsgazdag nyomdatulajdonos lakását — Rengeteg ékszert és nagyszegű készpénzt raboltak el

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi hónapok egyik legvakmerőbb betörése játszódott le ma délelőtt Bucurestiben, a Paris-ucca 16. számú házában, ahol eddig még ismeretlen tettesek teljesen kifosztották Rasidescu nyomdatulajdonos lakását. A betörők, akik a megállapítás szerint, a helyi viszonyokkal ismerősök voltak, a nyomdatulajdonos és családjának távollétét használták fel a lakás kirablására. A betörők álkulccsal hatoltak be a lezárt lakásba és ott körülbelül egy órán keresztül dolgoztak, miután tudták, hogy Rasidescuék nem tartózkodnak a városban és így nem kell félniük attól, hogy megzavarják őket.

A betörők a lakást teljesen kifosztották, a szekrényeket baltákkal törték fel és a bennük lévő ruhaneműt kidobálták. A szekrényekben elzárt nagyszegű készpénzt és több száz ezer lej értékű ékszereket a betörők magukkal vitték, ezenkívül eltűnt rengeteg értéktárgy és szőnyeg is. A vakmerő rablást egy inasgyerek fedezte fel, aki a lakás ajtaját nyitva találva, meglepetve látta, hogy a lakásban minden fel van borítva és miután tudta, hogy a család tagjai közül senki sem tar-

tózkodik otthon, rögtön sejtette, hogy a lakásban betörők jártak. Csakhamar értesítették a rendőrséget, ahonnan egy bizottság szállott ki, a helyszíni nyomozás bevezetése végett. Az esetről természetesen azonnal értesítették Rasidescu nyomdatulajdonost és az ő megérkezéséig a kárt pontosan nem lehet megállapítani, azonban az minden valószínűség szerint, meghaladja a kétmillió lejt.

Rádió műsor.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 9.

Bucuresti. 1.00. Gramofon. 5.00. Táncczene a Lido-menedcéből. 7.00. Gramofon. 8.00. Cretzolu operaénekesnő hangversenye. 8.30. A rádiózenekar szimfonikus zenéje. — Budapest. 9.15. Hangverseny. 12.00. Déli hangszó. 12.05. A rádió házkvartettjének hangversenye. 4.00. Verbunkosok Bura Sándor és cigányzenekarának előadásában. 5.00. „Balassa Bálint szerelme: Anna.” Irta és felolvassa Vándor Iván. 5.30. Mástólóra könnyűzene. 7.00. Költemények és jelenetek. 8.00. Népszimfonikus cigányzenekar kíséretével. Majd: Wagner: „Az istenek alkonya” c. operájának gramofon-elő-

adása. — Bécs. 11.00. Gramofon. 12.00. Weiss-zenekar. 3.20. A bécsi női szimfonikus zenekar hangversenye. 7.30. Verdi: Trubadur c. operája az Operaházból. 10.15. Gaudriot-jazz. — Belgrád. 11.30. Gramofon. 7.00. Kávéházi zene. 10.50. Rádiónégyes. — Kassa. 11.30. Gramofon. 12.30. Rádiózenekar. 2.30. Jazz. 6.00. Katonazene. — Köln. Langenberg. 8.00. Mai zeneszerzők hangversenye. Utána Beethoven-szimfonia. 11.00. Táncczene. — Milano. 5.00. Étermi zene. 7.15. Vegyes zene. 8.45. Rossini: Hamupipőke c. operája. — Prága. 7.20. Katonazene. 8.10. Hangverseny. 10.25. Orgonajáték. — Riga. 7.00. Szimfonikus hangverseny. 9.30. Weber: A bűvös vadász c. operája gramofonon. — Róma. 5.00. Ének és zenekar. 8.10. Gramofon. 9.00. Szimfonikus hangverseny.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Dr. Gherman Dante

ügyvédi irodáját

Str. Bratianu (Weitzer János-u.) 12. sz. alá

helyezte át

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL

LEVELEZÉS.

„BRONZVOROS”. Levele van az Aradi Közlöny kiadójában. 2271

ALKALMAZÁS.

MEGBIZHATÓ, ügyes mindenféle főzőnő, azonnal felvétetik. v. Perényi ucca 5., emelet. 2265

EGYSZERŰBB, németül beszélő nő két gyermek mellé felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2267

ÜGYES vendéglői szakácsnő és szobahasznos azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2268

LAKÁS.

KIADÓ: NÉGY SZOBA, előszoba, fürdőszoba, parkettás, erkélyes lakás mellékhelyiségekkel július 15-től, vagy augusztus 1-től, Bulev. Carol 42., I. emelet. — Ugyanott kiadó augusztus 1-től 3 szoba, előszoba, fürdőszoba. 2234

NAGYON SZÉP háromszobás, fürdőszobás uccai lakás két bejárattal, aug. 1-re kiadó, v. Lipót-ucca 7. 2233

NAGYON SZÉP kétszobás újonnan festett lakás két bejárattal kiadó, v. Lipót-ucca 7. 2264

KIADÓ két elegánsan burtozott egymásba nyíló különbejáratu szoba fürdőszoba használattal azonnalra. — Cím: v. Ferdinand-ucca 9., első emelet az udvarban. — Pontos cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. — Ugyanott egy különbejáratu burtozott szoba kiadó. 2001

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-mesternél. 220

ÚJONNAN renovált 3 szobás, parkettás, fürdőszobás uccai lakás azonnalra kiadó, volt Szabadság-tér 5-8. Ugyanott jégsekrény eladó. 2111

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉTSZOBÁS, konyhás I-es emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos Áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház-mesternél.

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 200

MATRACOK drbja 100 lej, ágyak drbja 350 lej, sodronyok drbja 200 lej. éjjeli szekrény 350 lej, kis tükrös toalett asztal 400 lej, gyönyörű Alt Deutsch szekrény 1000 lej, ebédlő perzsa szőnyeg 7040 lej, egy ajtó fehér szekrény 500 lej, könyvszekrény 1200 lej, gyönyörű plüss ággyterítők, ebédlők, hálók, szalonnák, uriszobák, ebédlőszékek, tükrök, rollós íratsekrény, antik órák, csillárok, fali vitrinek, íróasztal, dísz tárgyak stb. stb. kaphatók: SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

KERESEK két egyforma fehér vaságyat, hálószobaberendezést, ebédlő, uriszoba bútorokat, antik komód és szekretereket, antik brekátokat, ezüsttárgyakat, jégsekrényeket stb. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Valódi verthaju kenyér,

Nem savanyu,

ilyen a „Lya”,
ővakkodjunk az utánzatoktól.

CEMENT-ES AGYAGIPARI

G É P E K

u. m. cementtelőcserepek, üregek betonblokkok, cementlapok, esővek, kutgyűrűk, vályuk stb. gyártására. I-a cementfestékek. Agyagtégla betonkeverőgépek, gipszlemezek és cserépprések, henger-művek, közútsók, kompl. cement- és agyagipari berendezések. o-o Raktárról szállítja.

„MODERNA”

Építőipari Gépek- és Radiátor R.-T. BRASO, Kis-ucca 12.

Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg raktárunkat. Költségvetések, prospektusok díjmentesen.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

MACULATURA PAPIR 5 kgros osomá gokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

SZÓDAVIZGYÁRAT, üveggel, megvételre keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2205

PIACTÉREN 20 éve fennálló keresma-helyiség azonnalra bérbeadó. Bulev. Carol 70.

FŐTEREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința amatorilor că în ziua de 14 Iulie 1931, orele 17 în conformitate cu Art. 88—110 din legea asupra contabilității publice și Art. 40—49 din regulamentul ofiului central de licitație care se va ține în ziua sus amintită la Chestura Poliției Arad, din Strada Mărăsești Nr. 18—20, licitație cu oferte scrise în chise și sigilate, pentru vânzarea reformaturilor de efecte ale gardienilor publici.

Supra oferte neadmise, Odată cu ofertele se va depune și garanție de 5% din valoarea ofertelor în recepția casei de depuneri sau Administrația Financiară.

Informațiuni asupra cantităților și categoriilor de materiale ce se vând se pot lua dela cancelaria Deșagamentului de Gardani Publici, Strada Mărăsești Nr. 18—20, în toate zilele de lucru dela orele 9—13.

CHESTOR.
GIURGIU

SEFU LDETASAMENTULUI
Indiscifrabli.

HIRDESEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!